

GREENPEACE

**Έκθεση της Greenpeace
για τα Μεταλλαγμένα Συστατικά
στην Ευρωπαϊκή Αγορά**

*Η Ελλάδα και η Ευρώπη απορρίπτουν τα μεταλλαγμένα
τρόφιμα*

Μάιος 2005

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	3
Περίληψη.....	4
Η σήμανση στην Ε.Ε.....	5
Οι εταιρίες λιανεμπορίου στην Ε.Ε.....	7
Οι εταιρίες παραγωγής τροφίμων και ποτών στην Ε.Ε.....	12
Μια γεύση από την πολιτική των εταιριών στα νέα κράτη μέλη της Ε.Ε.....	19
Μεταλλαγμένα συστατικά που αποκαλύφθηκαν από τη νέα νομοθεσία.....	20
Το θέμα των μεταλλαγμένων ζωοτροφών στην Ευρώπη.....	21
Η σημασία της πολιτικής των ευρωπαϊκών εταιριών για τους καταναλωτές στον Καναδά και τις Η.Π.Α.....	22
Ελληνική αγορά.....	24
Οι εταιρίες λιανεμπορίου στην ελληνική αγορά.....	24
Οι εταιρίες παραγωγής τροφίμων και ποτών στην ελληνική αγορά.....	28
Οι μεταλλαγμένες ζωοτροφές στην Ελλάδα.....	34

Εισαγωγή

Η Greenpeace έχει αναλάβει δράση ενάντια στην απελευθέρωση των μεταλλαγμένων λόγω των κινδύνων που παρουσιάζουν για το περιβάλλον και την ασφάλεια των τροφίμων, ενώ υποστηρίζει την περιβαλλοντικά βιώσιμη γεωργία, ελεύθερη από μεταλλαγμένα.

Η βιομηχανία τροφίμων βρέθηκε στο επίκεντρο της εκστρατείας μας από το 1996, όταν ξεκίνησαν οι μαζικές εισαγωγές μεταλλαγμένης σόγιας στην Ευρώπη από τις ΗΠΑ χωρίς τη συμφωνία ή την ενημέρωση των καταναλωτών. Εκείνη την περίοδο η πλειονότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και εμπορίας τροφίμων είτε υποστήριζε τη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών, είτε συχνά αγνοούσε ή αδιαφορούσε για τη χρήση τους.

Την ίδια περίοδο και για τα επόμενα χρόνια, πολλές ευρωπαϊκές εταιρίες τροφίμων και ιδιαίτερα οι επαγγελματικοί τους σύνδεσμοι υποστήριζαν έντονα ότι τα μεταλλαγμένα σύντομα θα παρουσίαζαν πλεονεκτήματα για τους καταναλωτές και ότι, ανεξάρτητα απ' αυτό, δεν υπήρχε πια τρόπος αποφυγής τους, εφόσον είχαν αναμιχθεί στα συστατικά των προς εμπορία φορτίων σόγιας και καλαμποκιού από τις ΗΠΑ.

Στα επόμενα 9 χρόνια υπήρξε παρατεταμένη και πολλές φορές έντονη δημόσια, πολιτική και επιστημονική συζήτηση γύρω από τους κινδύνους των μεταλλαγμένων, η οποία προκάλεσε μια σειρά από αντιδράσεις. Μία από τις πιο σημαντικές ήταν, και εξακολουθεί να είναι, η έντονη και σταθερή απόρριψη των μεταλλαγμένων τροφίμων από τους καλά ενημερωμένους καταναλωτές και οι αλλαγές που αυτή επέφερε στην πολιτική της ευρωπαϊκής βιομηχανίας τροφίμων. Μία άλλη ήταν η εφαρμογή νομοθεσίας για την επισήμανση των μεταλλαγμένων τροφίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.).

Η νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη Σήμανση και την Ιχνηλασιμότητα των γενετικά τροποποιημένων τροφίμων και ζωοτροφών (Κανονισμός Ε.Ε. 1829/2003 και Κανονισμός Ε.Ε. 1830/2003) τέθηκε σε εφαρμογή στις 18 Απριλίου 2004 και προβλέπει την υποχρεωτική σήμανση μιας μεγάλης γκάμας μεταλλαγμένων συστατικών που χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα, π.χ. στο σογιέλαιο και το καλαμποκέλαιο. Επίσης για πρώτη φορά απαιτείται σήμανση και των ζωοτροφών.

Η Greenpeace θέλησε να καταγράψει τις αντιδράσεις των εταιριών στη νέα νομοθεσία. Έτσι, τον τελευταίο χρόνο, πριν και μετά την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας, εθνικά γραφεία της οργάνωσης στα περισσότερα κράτη μέλη της Ε.Ε. και σε ορισμένα από τα νέα μέλη επικοινωνήσαν με τους σημαντικότερους παραγωγούς τροφίμων και λιανέμπορους των χωρών τους, ζητώντας τους να δηλώσουν την πολιτική της εταιρίας τους όσον αφορά στη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών στα τρόφιμα.

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποίησε η Greenpeace στην ευρωπαϊκή και ελληνική αγορά. Ειδικότερα, ζητήσαμε από τις 30 μεγαλύτερες εταιρίες λιανεμπορίου και τις 30 μεγαλύτερες εταιρίες παραγωγής τροφίμων και ποτών στην Ε.Ε. και στην Ελλάδα να μας δηλώσουν γραπτά την πολιτική τους στο θέμα της χρήσης μεταλλαγμένων συστατικών στα τρόφιμα.

Παράλληλα με την έρευνα για την πολιτική των εταιριών, η Greenpeace ξεκίνησε το «Σαφάρι ενάντια στα μεταλλαγμένα», με τη συμμετοχή πολιτών από όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. Από τον Απρίλιο του 2004 οι συμμετέχοντες στο σαφάρι ερευνούν τα ράφια των σούπερ μάρκετ και των καταστημάτων τροφίμων στα 25 κράτη μέλη της Ε.Ε. για προϊόντα που να φέρουν σήμανση «αυτό το προϊόν περιέχει ή προέρχεται από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς» ή «αυτό το προϊόν παράγεται από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς». Αυτός ο επιτόπιος έλεγχος μας επιτρέπει να συγκρίνουμε την πραγματική κατάσταση της αγοράς με τις δηλώσεις των εταιριών. Το «Σαφάρι ενάντια στα μεταλλαγμένα» συνεχίζεται σε όλη την Ε.Ε.

Περίληψη

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με 455 εκατομμύρια καταναλωτές, είναι μία από τις μεγαλύτερες αγορές τροφίμων στον κόσμο με όρους μεγέθους αγοράς. Υπολογίζεται ότι το 2002 οι πωλήσεις τροφίμων και ποτών στη διευρυμένη Ε.Ε., την Ελβετία και τη Νορβηγία έφτασαν το ποσό των 1.069 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Οι δηλώσεις των εταιριών, στις οποίες βασίζεται η παρούσα έκθεση, δείχνουν με σαφήνεια ότι η ευρωπαϊκή αγορά είναι σε μεγάλο βαθμό κλειστή στα μεταλλαγμένα τρόφιμα. Η πολιτική αυτών των εταιριών όσον αφορά στα μεταλλαγμένα, σύμφωνα με τις ίδιες τους τις δηλώσεις, αποτυπώνει ξεκάθαρα τη μαζική και αυξανόμενη παγκόσμια απόρριψη των μεταλλαγμένων συστατικών από τη βιομηχανία τροφίμων. Αυτή η απόρριψη στην Ευρώπη συναντάται σε όλους τους τομείς της βιομηχανίας, από τους παραγωγούς τροφίμων και ποτών έως τους λιανέμπορους, και περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων, από σνακ και έτοιμα γεύματα έως τροφές για κατοικίδια και μπύρα (βλ. Πίνακες στα επόμενα κεφάλαια).

Σύμφωνα με την έρευνά μας, 49 εταιρίες έχουν διατυπώσει σαφή πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων στη βασική τους αγορά ή σε ολόκληρη την Ε.Ε. (27 λιανέμποροι και 22 παραγωγοί τροφίμων και ποτών). Το σύνολο των πωλήσεων τροφίμων και ποτών αυτών των εταιριών ανέρχεται σε 646 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό μεγαλύτερο από το 60% του συνόλου των πωλήσεων τροφίμων και ποτών στην Ευρώπη, το οποίο ανέρχεται σε 1069 δισεκατομμύρια ευρώ. Πρόκειται για μια σαφή απόρριψη των μεταλλαγμένων τροφίμων.

Πολλές από αυτές τις εταιρίες είχαν προβλέψει την υιοθέτηση της τελευταίας ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τη σήμανση και εφαρμόσαν κατάλληλες πολιτικές για τη μη χρήση μεταλλαγμένων πριν την εισαγωγή της νέας νομοθεσίας τον Απρίλιο του 2004. Πραγματικά, πολλές εταιρίες είχαν σαφή πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων ήδη από το 1999/2000, η οποία κάλυπτε όλα τα πιθανά μεταλλαγμένα συστατικά, όπως τα φυτικά έλαια και το άμυλο καλαμποκιού.

Από την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τη σήμανση τον Απρίλιο του 2004 και έπειτα πολίτες που συμμετέχουν στο «Σαφάρι ενάντια στα μεταλλαγμένα» ψάχνουν στα ράφια των σουπέρ μάρκετ και των καταστημάτων τροφίμων στην Ε.Ε. για τρόφιμα που να φέρουν σήμανση ως μεταλλαγμένα. Μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου 2004, είχαν βρεθεί 77 προϊόντα με σήμανση σε δέκα από τα 25 κράτη μέλη της Ε.Ε., τα περισσότερα από αυτά στην Ολλανδία, την Τσεχία, τη Γερμανία, τη Γαλλία και τη Σλοβακία. Πολλά από αυτά τα προϊόντα είναι είτε μεταλλαγμένο σογιέλαιο, είτε προϊόντα εισαγόμενα από τις Η.Π.Α., τον Καναδά, την Ιαπωνία και την Κορέα. Πρόκειται για προϊόντα χαμηλής κυκλοφορίας και τα περισσότερα έχουν ήδη αποσυρθεί είτε από τους λιανέμπορους είτε από τους εισαγωγείς. Αυτό αποδεικνύει ότι η νομοθεσία για τη σήμανση είναι αποτελεσματική και υποχρεώνει τους παραγωγούς να προσδιορίζουν τα μεταλλαγμένα συστατικά.

Η διεύρυνση της Ε.Ε. συνεπάγεται την εφαρμογή της νομοθεσίας για τη σήμανση των μεταλλαγμένων στα τρόφιμα και στα δέκα νέα κράτη μέλη. Παρατηρείται ότι πολλοί από τους μεγαλύτερους λιανέμπορους ήδη έχουν ή είναι στη διαδικασία να εφαρμόσουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων σε ολόκληρη τη διευρυμένη Ε.Ε. των 25. Πολλές εταιρίες όμως πρέπει να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους για να θέσουν στις επιχειρήσεις τους στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη τα ίδια πρότυπα μη χρήσης μεταλλαγμένων, όπως και στις χώρες της δυτικής Ευρώπης.

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη σήμανση των μεταλλαγμένων είναι επίσης σημαντική ως ένα παγκόσμιο σημείο αναφοράς, ή παγκόσμιο πρότυπο, για τους εισαγωγείς και τους εμπόρους προϊόντων που διακινούνται στη διευρυμένη Ε.Ε. Για τις εταιρίες με διεθνείς συναλλαγές, η εφαρμογή της πολιτικής μη χρήσης μεταλλαγμένων σε διεθνές επίπεδο είναι ένα εύλογο βήμα για την ικανοποίηση του αιτήματος των καταναλωτών και της νομοθεσίας, σε χώρες εκτός Ευρώπης που έχουν είτε παρόμοια, είτε διαφορετική νομοθεσία για τη σήμανση των μεταλλαγμένων προϊόντων.

Για μια πιο σαφή εικόνα της ευρύτερης σημασίας, για την αγορά, της πολιτικής μη χρήσης μεταλλαγμένων των εταιριών που αναφέρονται σε αυτή την έκθεση, είναι απαραίτητο να

εξετάσει κανείς το συνολικό κατάλογο των χωρών, στις οποίες δραστηριοποιούνται οι εταιρίες αυτές και εφαρμόζουν ή σκοπεύουν να εφαρμόσουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων. Πολλές από αυτές κατατάσσονται επίσης ανάμεσα στις μεγαλύτερες εταιρίες παραγωγής τροφίμων και λιανεμπορίου παγκοσμίως.

Η συντριπτική πλειοψηφία των εταιριών λιανεμπορίου και παραγωγής τροφίμων και ποτών που περιλαμβάνονται σε αυτή την έκθεση έχουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων στα τρόφιμα, ενώ πολλές από αυτές την εφαρμόζουν ήδη εδώ και κάποια χρόνια. Επιπλέον, φαίνεται ότι ολοένα και περισσότερες εταιρίες επεκτείνουν αυτήν την πολιτική σε διεθνές επίπεδο.

Η Ευρώπη, μία από τις μεγαλύτερες αγορές τροφίμων στον κόσμο με πωλήσεις τροφίμων και ποτών που υπολογίζονται σε 1.069 δισεκατομμύρια ευρώ, είναι σταθερά κλειστή στα μεταλλαγμένα τρόφιμα, ενώ δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι αυτό θα αλλάξει στο άμεσο μέλλον.

Τα 1.069 δισεκατομμύρια ευρώ αντιστοιχούν σε:

1.333 δισεκατομμύρια δολάρια Η.Π.Α.
738 δισεκατομμύρια αγγλικές λίρες
145.680 δισεκατομμύρια γεν Ιαπωνίας
10.383 δισεκατομμύρια δολάρια Χονγκ Κονγκ
3.806 δισεκατομμύρια ρεάλ Βραζιλίας

Είναι σαφές ότι πρόκειται για μία μεγάλη αγορά από την οποία καμία εταιρία δεν θα ήθελε να αποκλειστεί χρησιμοποιώντας συστατικά που να απαιτείται να φέρουν σήμανση ότι είναι μεταλλαγμένα.

Αυτά τα έντονα μηνύματα που εκπέμπει η αγορά αφορούν όλους τους εμπλεκόμενους στην αλυσίδα παραγωγής τροφίμων, είτε πρόκειται για αγρότες, εισαγωγείς και εξαγωγείς τροφίμων, είτε για αυτούς που διαμορφώνουν πολιτική, επενδυτές ή άλλους παραγωγούς τροφίμων και λιανέμπορους.

Η σήμανση στην Ε.Ε.

Έπειτα από χρόνια δημόσιας συζήτησης η πλειοψηφία των Ευρωπαίων καταναλωτών εξακολουθεί να απορρίπτει τα μεταλλαγμένα τρόφιμα. Αυτή η απόρριψη από ένα καλά ενημερωμένο κοινό οδήγησε τη βιομηχανία τροφίμων στον αποκλεισμό των μεταλλαγμένων συστατικών που απαιτούν σήμανση.

Η νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη σήμανση και την ιχνηλασιμότητα των γενετικά τροποποιημένων τροφίμων, ζωοτροφών και συστατικών εφαρμόζεται από τις 18 Απριλίου 2004. Αυτοί οι νέοι κανόνες, που είναι από τους πιο αυστηρούς στον κόσμο και ισχύουν για μία από τις μεγαλύτερες αγορές τροφίμων με όρους μεγέθους αγοράς, θα έχουν μεγάλο αντίκτυπο στην εμπορευσιμότητα τροφίμων και ζωοτροφών που προέρχονται από γενετικά μεταλλαγμένους οργανισμούς.

Οι νέες διατάξεις για τη σήμανση περιλαμβάνουν δύο καίριες αλλαγές, οι οποίες θα επηρεάσουν πάνω από το 90% των εισαγωγών μεταλλαγμένων στην Ε.Ε., και οι οποίες είναι:

1. Η υποχρεωτική σήμανση όλων των προϊόντων που περιέχουν ή προέρχονται από μεταλλαγμένα συστατικά, ακόμα και στις περιπτώσεις που η ανίχνευση του μεταλλαγμένου DNA ή της μεταλλαγμένης πρωτεΐνης δεν είναι εφικτή στο τελικό προϊόν.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία που ίσχυε μέχρι τον Απρίλιο του 2004, η σήμανση ήταν υποχρεωτική μόνο στις περιπτώσεις που το μεταλλαγμένο DNA ή η μεταλλαγμένη πρωτεΐνη μπορούσαν να ανιχνευθούν στο τελικό προϊόν, ενώ το μέγιστο όριο επιμόλυνσης («τυχαία ή τεχνικά αναπόφευκτη παρουσία»), κάτω από το οποίο δεν ήταν υποχρεωτική η σήμανση, ήταν 1%. Τώρα, σύμφωνα με τη νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία, το όριο επιμόλυνσης

έχει μειωθεί στο 0,9% και όλα τα μεταλλαγμένα συστατικά σημαίνονται υποχρεωτικά βάσει της ιχνηλασιμότητας και όχι μόνο των εργαστηριακών αναλύσεων.

2. Η σήμανση στις μεταλλαγμένες ζωοτροφές

Η νέα Ευρωπαϊκή νομοθεσία καθιστά υποχρεωτική τη σήμανση των μεταλλαγμένων συστατικών που χρησιμοποιούνται στις ζωοτροφές, αλλά δεν καθιστά υποχρεωτική τη σήμανση των τελικών προϊόντων (αυγά, κρέας, γαλακτοκομικά) από ζώα που τρέφονται με μεταλλαγμένα. Η εφαρμογή μεθόδων σήμανσης και ιχνηλασιμότητας των ζωοτροφών είναι ένα απαραίτητο πρώτο βήμα που οδηγεί στη δυνατότητα σήμανσης των αυγών, του κρέατος και των γαλακτοκομικών προϊόντων. Όσο όμως η σήμανση αυτή δεν είναι υποχρεωτική, ο καταναλωτής δεν έχει στην πραγματικότητα δυνατότητα επιλογής.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία για την ιχνηλασιμότητα, οι φορείς που εισάγουν στην αγορά ένα εγκεκριμένο μεταλλαγμένο προϊόν είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν γραπτά τους παραλήπτες ότι το προϊόν περιέχει ή αποτελείται ή παράγεται από μεταλλαγμένα. Αυτή η πληροφορία πρέπει να μεταδίδεται σε όλους τους επόμενους παραλήπτες του προϊόντος. Όλοι οι φορείς πρέπει να κρατάνε αρχείο για αυτές τις συναλλαγές για μια περίοδο πέντε χρόνων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΕΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ			
ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ	ΣΗΜΑΝΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΟΦΑΝΗ ΤΡΟΦΙΜΑ 258/1997)	ΣΗΜΑΝΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΝΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΟΦΑΝΗ ΤΡΟΦΙΜΑ 1829/2003)
ΦΥΤΑ	τσίκורי	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΣΠΟΡΟΙ	σπόρος καλαμποκιού	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΑ	καλαμπόκι, φύτρα σόγιας, ντομάτα	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΑ παραγόμενα από μεταλλαγμένα	καλαμποκάλευρο	ΝΑΙ	ΝΑΙ
	ραφιναρισμένο καλαμποκέλαιο, σογιέλαιο, κραμβέλαιο	ΟΧΙ	ΝΑΙ
	σιρόπι γλυκόζης από άμυλο καλαμποκιού	ΟΧΙ	ΝΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΑ από ζώα που έχουν τραφεί με μεταλλαγμένα	αυγά, κρέας, γάλα	ΟΧΙ	ΟΧΙ
ΤΡΟΦΙΜΑ παραγόμενα με μεταλλαγμένα ένζυμα	αρτοποιήματα παραγόμενα με αμυλάση	ΟΧΙ	ΟΧΙ
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	καλαμπόκι	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ παραγόμενες από μεταλλαγμένα	Γλουτένη καλαμποκιού, σογιάλευρο	ΟΧΙ	ΝΑΙ
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ πρόσθετα παραγόμενα από μεταλλαγμένα	Βιταμίνη B2 (ριβοφλαβίνη)	ΟΧΙ	ΝΑΙ

ΟΙ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΛΙΑΝΕΜΠΟΡΙΟΥ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

Συνοπτικά αποτελέσματα

- 27 από τις 30 μεγαλύτερες εταιρίες λιανεμπορίου έχουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων για ολόκληρη την Ε.Ε. ή για την κύρια αγορά τους, όπου πραγματοποιούν πάνω από το 80% των πωλήσεών τους.
- 14 εταιρίες στις ευρωπαϊκές χώρες όπου δραστηριοποιούνται εφαρμόζουν πολιτική μη πώλησης προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας με μεταλλαγμένα συστατικά: Carrefour, Auchan, Sainsbury's, Safeway, Marks & Spencer, Coop Switzerland, Coop Italia, Migros, Big Food Group, Somerfield, Morrisons, Kesko, Boots, Coop UK.
- 7 εταιρίες έχουν δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας για την κύρια αγορά τους (συνήθως τη χώρα όπου βρίσκεται η έδρα τους και όπου πραγματοποιούν π.χ. πάνω από το 80% των πωλήσεών τους) στην Ευρώπη: Tesco, Rewe, Metro Group, Casino, Edeka, Schwarz group (Lidl), Tengelmann.
- 4 εταιρίες λιανεμπορίου δήλωσαν ότι εργάζονται για την καθιέρωση μη χρήσης μεταλλαγμένων, χωρίς όμως να το έχουν πετύχει ακόμα: ITM (Γαλλία), Wal-Mart (Γερμανία), Aldi.
- Η Louis Delhaize έχει πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων στη Γαλλία και το Βέλγιο (αν και παραμένουν ανοιχτά κάποια θέματα σχετικά με τις μάρκες Cora και Match στο Βέλγιο).
- Ο όμιλος Coop Norden έχει πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων (οι κανονισμοί στη Νορβηγία πρέπει να αλλάξουν, προκειμένου να αντιστοιχούν στη νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία).
- Η Leclerc δεν απάντησε στο ερωτηματολόγιό μας, σύμφωνα όμως με την ηλεκτρονική της σελίδα, η εταιρία δηλώνει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στην κύρια αγορά της, τη Γαλλία.
- Η Système U δεν απάντησε στο ερωτηματολόγιό μας.
- Η ισπανική εταιρία Mercadona, ενώ απάντησε στο ερωτηματολόγιο, δεν αναφέρθηκε στην πολιτική της για τη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών.
- Η Royal Ahold (Albert Heijn) με βάση στην Ολλανδία χρησιμοποιεί μεταλλαγμένα συστατικά σε κάποια από τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, τονίζει όμως στην απάντησή της ότι η χρήση τους μειώνεται.

Ανάλυση των αποτελεσμάτων:

Το σύνολο των πωλήσεων ειδών διατροφής των 30 μεγαλύτερων λιανέμπορων, στους οποίους βασίζεται αυτή η έκθεση, ανέρχεται σε περίπου 500 δισεκατομμύρια ευρώ. Από αυτούς, οι 27 έχουν σαφή πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων σε όλη την Ε.Ε. ή στη βασική τους αγορά, όπου πραγματοποιείται το 80% των πωλήσεών τους. Το 2003 οι πωλήσεις τους ανήλθαν σε περισσότερα από 456 δισεκατομμύρια ευρώ, δηλαδή πάνω από το 91% των πωλήσεων ειδών διατροφής των 30 πρώτων λιανέμπορων στην Ευρώπη, και πάνω από 42% του συνολικού ποσού πωλήσεων τροφίμων και ποτών (1.069 δισεκατομμύρια ευρώ).

Οι περισσότεροι από αυτούς τους λιανέμπορους έχουν αυτή την πολιτική εδώ και αρκετά χρόνια, ενώ παράλληλα εφαρμόζουν συστήματα ποιοτικού και οικονομικού ελέγχου με στόχο την αναγνώριση και, στις περισσότερες περιπτώσεις, τον αποκλεισμό των μεταλλαγμένων συστατικών.

Η πρώτη σε πωλήσεις εταιρία λιανεμπορίου στην Ευρώπη, η Carrefour (με περίπου 57.500 εκατομμύρια ευρώ σε πωλήσεις τροφίμων στην Ευρώπη και πάνω από 25.000 εκατομμύρια ευρώ μπροστά από την αμέσως επόμενη εταιρία, την Tesco) εφαρμόζει την πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων παγκοσμίως, αναγνωρίζοντας τη διαφορετική εξέλιξη αυτής της πολιτικής σε κάθε χώρα. Το σύνολο των πωλήσεων της Carrefour παγκοσμίως (100.044 εκατομμύρια ευρώ σε όλα τα είδη) και η εμβέλεια των δραστηριοτήτων της στην Ευρώπη, την Ασία και τη Λατινική Αμερική είναι ένα μόνο παράδειγμα της ευρύτερης επίδρασης που μπορεί να έχει στην παγκόσμια αγορά η πολιτική της για τη μη χρήση μεταλλαγμένων.

Πίνακας 1 – Εταιρίες λιανεμπορίου στην Ε.Ε.

Κατάταξη	Εταιρία Χώρα προέλευσης Πωλήσεις στην Ευρώπη	Πωλήσεις τροφίμων και ποτών στην Ευρώπη με ιδιωτική ετικέτα - 2003 (εκ. ευρώ)	Ιδιωτικές Ετικέτες	Περιοχές και χώρες δραστηριότητας της εταιρίας	Περιοχές / χώρες της Ευρώπης για τις οποίες η Greenpeace έχει λάβει γραπτή δήλωση μη χρήσης μεταλλαγμένων από την εταιρία
1	Carrefour Γαλλία 59,8 %	59.511	Carrefour, Champion, Dia, Ed, Prodirest, Promocash, 8 a huit, Proxi, Shopi, Norte, GB, GS, Puntocash, Marche Plus, Ooshop, Dipardi, Docks Market	Ε.Ε.: Βέλγιο, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Πολωνία, Τσεχία., Σλοβακία Άλλες ευρωπαϊκές χώρες: Ελβετία Λατινική Αμερική: Αργεντινή, Βραζιλία, Κολομβία, Μεξικό Ασία: Τουρκία, Κίνα, Ινδονησία, Ιαπωνία, Κορέα, Μαλαισία, Ταϊλάνδη	Η Carrefour έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για όλα τα προϊόντα μάρκας "Carrefour" που πωλούνται στην Ευρώπη. Σύμφωνα με τη δήλωση της εταιρίας: «Η Carrefour θα συνεχίσει αυτή τη βαθμιαία προσέγγιση σε άλλες χώρες όπου δραστηριοποιείται ο όμιλος, καθώς και για τις άλλες μάρκες ιδιωτικής ετικέτας.»
2	Tesco Ηνωμένο Βασίλειο 87,5 %	33.815	Tesco	Ε.Ε.: Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ουγγαρία, Τσεχία, Σλοβακία, Πολωνία Ασία: Τουρκία, Ιαπωνία, Μαλαισία, Νότια Κορέα, Ταϊβάν, Ταϊλάνδη	Η Tesco έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας που πωλούνται στο Ηνωμένο Βασίλειο, την κύρια αγορά της, καθώς και στην Ουγγαρία.
3	Rewe Γερμανία 71,4%	32.294	Rewe, HL, miniMAL, toom, Penny, Stuessgen, Otto Mess, KAFU, Globus, Kaufpark, Fegro / Selgros, Billa, Standa, Merkur, XXL, Mondo, Petz, emma	Ε.Ε.: Αυστρία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Τσεχία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία Άλλες ευρωπαϊκές χώρες: Ελβετία, Βουλγαρία, Κροατία, Ρουμανία άλλες χώρες: Ουκρανία	Η Rewe έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας που πωλούνται στη βασική αγορά της εταιρίας, τη Γερμανία, καθώς και για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας που πωλούνται στη Γαλλία (Penny), Αυστρία (Billa και Merkur), Τσεχία (Billa και Penny), Ουγγαρία (Penny) και Σλοβακία (Billa).
4	ITM (Intermarché les Mousquetaires) Γαλλία 71,4%	29.713	Intermarché, Ecomarché, Netto, Le Relais des Mousquetaires	Ε.Ε.: Γερμανία, Βέλγιο, Γαλλία, Πορτογαλία, Πολωνία Άλλες ευρωπαϊκές χώρες: Βοσνία, Ρουμανία	Η Greenpeace έχει λάβει δηλώσεις μη χρήσης μεταλλαγμένων από τις θυγατρικές της ITM στο Βέλγιο, τη Γερμανία και την Πολωνία. Στη μεγαλύτερη αγορά της ITM όμως, τη Γαλλία, η εταιρία εγγυάται μόνο τη μη χρήση ανιχνεύσιμων μεταλλαγμένων συστατικών και προσθέτων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας. Σχετικά με τα μη ανιχνεύσιμα συστατικά που παράγονται εκτός Ευρώπης, η εταιρία δήλωσε τον Φεβρουάριο του 2004 ότι δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι είναι ελεύθερα από μεταλλαγμένα, αλλά ότι θα εργαστεί για την αντιμετώπιση του προβλήματος μέσα στον επόμενο χρόνο.
5	Metro Group Γερμανία 53%	29.295	Metro, Makro, Real, Extra, Kaufhof	Ε.Ε.: Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Τσεχία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία Άλλες ευρωπαϊκές χώρες: Βουλγαρία, Κροατία, Ρουμανία Άλλες χώρες: Ρωσία, Ουκρανία Αφρική: Μαρόκο Ασία: Τουρκία, Κίνα, Ινδία, Ιαπωνία, Βιετνάμ	Στη Γερμανία, τη βασική αγορά της Metro, η εταιρία έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας του Ομίλου Metro. Επίσης έχουμε λάβει δηλώσεις μη χρήσης μεταλλαγμένων από την Metro στη Δανία (για την Cash&Carry), την Ιταλία, την Αυστρία (Metro Cash&Carry), την Ουγγαρία (Metro Holding) και την Πολωνία (μόνο για τη θυγατρική Real).

6	Aldi Γερμανία 63%	28.093	Aldi, Hofer, Trader Joe's	Ε.Ε.: Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο Άλλες χώρες: Αυστραλία Βόρεια Αμερική: Η.Π.Α.	Η Aldi έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ολλανδία και την Αυστρία. Στη βασική αγορά της εταιρίας, το Βέλγιο και τη Γερμανία, η Aldi δεν έχει δηλώσει ακόμα ξεκάθαρα τη μη χρήση μεταλλαγμένων, αλλά αναφέρει ότι «έχουμε ζητήσει από όλους τους προμηθευτές μας να σταματήσουν τη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών στα προϊόντα που μας παραδίδουν το συντομότερο δυνατόν, λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη επιστημονικών στοιχείων για τη μη επικινδυνότητα των μεταλλαγμένων τροφίμων και ζωοτροφών».
7	Schwarz Group Γερμανία 66%	26.930	Lidl	Ε.Ε.: Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Τσεχία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Πολωνία, Σλοβακία Άλλες ευρωπαϊκές χώρες: Ελβετία, Βουλγαρία, Κροατία, Νορβηγία	Με εξαίρεση την Τσεχία, η Lidl, μία από τις μεγαλύτερες εκπαιδευτικές αλυσίδες της Ευρώπης, έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας σε όλες τις χώρες, στις οποίες η Greenpeace ήρθε σε επαφή μαζί της: Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Ολλανδία, Αυστρία και Πολωνία.
			Kaufland, Kaufmarkt, Handelshof	Γερμανία, Τσεχία, Σλοβακία, Πολωνία, Κροατία	Η Kaufland στη Γερμανία, την Τσεχία και τη Σλοβακία δεν έχει δηλώσει μέχρι τώρα τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, αλλά ανέφερε ότι κάνει προσπάθειες για την επίτευξη της καθιέρωσης μη χρήσης μεταλλαγμένων. Η Kaufland δηλώνει μόνο στην Πολωνία τη μη χρήση μεταλλαγμένων.
8	Royal Ahold Ολλανδία 17%	25.443	Albert Heijn, Schuitema/C1000, Gall&Gall, Deli XL, ICA, MAXI, RIMI Stop & Shop, Giant-Landover, Giant-Carlisle, Tops, BI-LO, Bruno's	Ε.Ε.: Ολλανδία, Σουηδία, Δανία, Ισπανία, Βέλγιο, Τσεχία, Πολωνία Άλλες ευρωπαϊκές χώρες: Νορβηγία Βόρεια Αμερική: Η.Π.Α.	Η Greenpeace έχει έρθει σε επαφή με τις θυγατρικές της Ahold στην Ολλανδία, τη Σουηδία, την Τσεχία και τη Σλοβακία. Καμία από τις θυγατρικές δεν δηλώνει τη μη χρήση μεταλλαγμένων.
9	Edeka Γερμανία 91,2%	24.842	Edeka, E-Center, Herkules, E-Neukauf, Reichelt, Delta, Allfrisch, Condi, Helco, Nanz, NP, Kondi, Treff, Diska, Delta, Baeckerbub, Mios, Union, Ego, Dixi, Comet, Preisgut, Preisfux, Adeg	Ε.Ε.: Αυστρία, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Τσεχία, Πολωνία	Η Edeka έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στη Γερμανία, τη μεγαλύτερη αγορά της εταιρίας, καθώς και στην Αυστρία και την Τσεχία.
10	Casino Γαλλία 82,7%	22.030	Geant, Franprix, Leader Price, Casino, Petit Casino, Eco Service, Vival, Spar, Smart & Final, Geant Polska, DT Casino	Ε.Ε.: Γαλλία, Ολλανδία, Πολωνία Βόρεια Αμερική: Η.Π.Α. Λατινική Αμερική: Μεξικό, Αργεντινή, Ουρουγουάη, Βενεζουέλα, Βραζιλία, Κολομβία Ασία: Ταϊλάνδη, Ταϊβάν, Βιετνάμ Αφρική: Αγ. Μαυρίκιος, Μαδαγασκάρη	Η Casino έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στη Γαλλία, τη μεγαλύτερη αγορά της εταιρίας. Επίσης η Laurus, θυγατρική της Casino, έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στην Ολλανδία.
11	Auchan Γαλλία 59,9%	20.796	Alcampo, Acima, Cityper, Apic, Atac, Auchan, Elea, Finiper, Jumbo, Pao de Azucar, Marjane, RT Mart, Save & Safe, SMA	Ε.Ε.: Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ισπανία, Ουγγαρία, Πολωνία Άλλες χώρες: Ρωσία Αφρική: Μαρόκο Ασία: Κίνα, Ταϊβάν Λατινική Αμερική: Αργεντινή	Η Auchan έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τη μάρκα Auchan και για τα προϊόντα "Pouce" (χαμηλής τιμής) στη Γαλλία, την Ισπανία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και την Ουγγαρία. Σε όλες τις χώρες όπου δραστηριοποιείται η Auchan (εκτός από τη Ρωσία) έχει υιοθετηθεί πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων. Η Auchan όμως δήλωσε ότι δεν μπορεί να εγγυηθεί ακόμα την προμήθεια μη μεταλλαγμένων στο Μαρόκο, την Πολωνία, την Ταϊβάν και την Κίνα, επειδή δεν υπάρχουν ακόμα ελεγκτικοί μηχανισμοί.

12	Sainsbury's Ηνωμένο Βασίλειο 100%	16.349	Sainsbury's, Shaw's	E.E.: Ηνωμένο Βασίλειο Η.Π.Α.	Η Sainsbury's έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη μόνη της ευρωπαϊκή αγορά.
13	Leclerc Γαλλία 95,7%	16.329	Leclerc	E.E.: Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Πολωνία, Σλοβενία Άλλες ευρωπαϊκές χώρες: Κροατία	Σύμφωνα με την ηλεκτρονική σελίδα της Leclerc, η εταιρία δηλώνει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα μάρκας "Repère" στη Γαλλία, τη βασική αγορά της εταιρίας. Η Leclerc έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στην Ιταλία.
14	Wal-Mart Η.Π.Α. 0%	16.011	Wal-Mart, ASDA	E.E.: Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο Λατινική Αμερική: Αργεντινή, Βραζιλία, Μεξικό, Πουέρτο Ρίκο Βόρεια Αμερική: Η.Π.Α. Ασία: Κίνα, Ιαπωνία, Κορέα	Η Wal-Mart έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στη Γερμανία η εταιρία έχει δηλώσει μόνο την πρόθεσή της να παρέχει αποκλειστικά τρόφιμα ελεύθερα από γενετικά μεταλλαγμένα συστατικά και που να μην περιέχουν πρόσθετα ή αρωματικά παραγόμενα από μεταλλαγμένα. Η Wal-Mart στη Γερμανία δήλωσε την πρόθεσή της να συνεχίσει να εργάζεται με τα μέσα που διαθέτει ώστε στο μέλλον να αποκλείσει τα μεταλλαγμένα συστατικά.
15	Système U Γαλλία 100%	11.635	Marche U, Super U, Hyper U	E.E.: Γαλλία	Η Système U δεν έχει κάνει δήλωση για την πολιτική της εταιρίας στο θέμα των μεταλλαγμένων.
16	Safeways Ηνωμένο Βασίλειο 100%	10.872	Safeways	E.E.: Ηνωμένο Βασίλειο	Η Safeways έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη μόνη χώρα όπου δραστηριοποιείται στην Ευρώπη.
17	Coop Norden Σουηδία 34%	10.649	SuperBrugsen, Dagli'Brugsen, LokalBrugsen, Irma, Kvickly, Kvickly xtra, Fakta, Coop Marked, Coop Mega, Coop Obs!, Coop Obs! Bygg and Coop Prix, Coop Forum and Coop Konsum	E.E.: Σουηδία, Δανία Άλλες ευρωπαϊκές χώρες: Νορβηγία	Σε κοινή δήλωση, οι τρεις δανέζικες εταιρίες λιανεμπορίου Coop Danmark, Dansk Supermarked, De Samvirkende Købmænd έχουν δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας. Η Coop στη Νορβηγία απάντησε ότι «Η COOP γνωρίζει τους νέους ευρωπαϊκούς κανονισμούς. Η Νορβηγία δεν έχει υιοθετήσει τους κανονισμούς, επομένως οι παλιοί νορβηγικοί κανόνες δεν θα αλλάξουν». Η εταιρία «θα συνεχίσει να ενεργεί σύμφωνα με το νόμο».
18	Tengelmann Γερμανία 77,2%	10.641	Plus, Zielpunkt, A&P, Kaiser's-Tengelmann, Interfrucht Cash&Carry	E.E.: Αυστρία, Γερμανία, Πορτογαλία, Ισπανία, Πολωνία, Τσεχία, Ουγγαρία, Σλοβακία Βόρεια Αμερική: Η.Π.Α., Καναδάς	Η Tengelmann έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στη Γερμανία (Plus, Kaiser's Tengelmann), Αυστρία (Zielpunkt), Ουγγαρία (Interfrucht) και Σλοβακία (Interfrucht). Η Γερμανία είναι η βασική αγορά της Tengelmann.
19	Coop Italia Ιταλία 99,7%	9.405	Coop	E.E.: Ιταλία	Η Coop Italia έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας.
20	Coop Schweiz Ελβετία 100%	7.886	Co op	Ελβετία	Η Coop Schweiz έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας.
21	Migros Ελβετία 98,9%	7.143	Migros	Ελβετία E.E.: Γαλλία, Γερμανία	Η Migros έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας.
22	Big Food Group Ηνωμένο Βασίλειο 99,6%	7.067	Iceland, Iceland Home Shopping, Booker Cash & Carry, Woodward Food Service	E.E.: Ηνωμένο Βασίλειο	Η Big Food Group έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη μοναδική της αγορά στην Ευρώπη.
23	Louis Delhaize Βέλγιο 15%	7.037	Cora, Match, Smatch, Profi	E.E.: Γαλλία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία Άλλες ευρωπαϊκές χώρες: Ρουμανία	Η Louis Delhaize έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στη Γαλλία (Cora). Στο Βέλγιο (Cora, Match) και το Λουξεμβούργο (Cora, Match) η δήλωση της εταιρίας είναι ασαφής και αναφέρει ότι "οι προμηθευτές τους πρέπει να παρουσιάζουν προϊόντα ελεύθερα από μεταλλαγμένες πρώτες ύλες, πρόσθετα και αρωματικά". Παραμένει το ερώτημα αν η Cora και η Match δηλώνουν επίσης τη μη χρήση μεταλλαγμένων για μη ανιχνεύσιμα

					συστατικά που προέρχονται από μεταλλαγμένα.
24	Mercadona Ισπανία 100%	6.484	Mercadona	E.E.: Ισπανία	Η πολιτική της Mercadona για τα μεταλλαγμένα παραμένει ασαφής. Ο σύνδεσμος Ισπανών λιανέμπορων ASEDAΣ απάντησε εκ μέρους της Mercadona, δηλώνοντας ότι ο ASEDAΣ δεν εκφράζει την πολιτική για τα μεταλλαγμένα του κάθε μέλους του ξεχωριστά.
25	Somerfield Ηνωμένο Βασίλειο 100%	6.395	Somerfield, Kwik Save, Somerfield	E.E.: Ηνωμένο Βασίλειο	Η Somerfield έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη μοναδική της αγορά στην Ευρώπη.
26	Morrisons Ηνωμένο Βασίλειο 100%	6.178	Morrisons	E.E.: Ηνωμένο Βασίλειο	Η Morrisons έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη μοναδική της αγορά στην Ευρώπη.
27	Kesko Φινλανδία 92%	4.781	Kesko	E.E.: Φινλανδία, Σουηδία, Λιθουανία, Λετονία, Εσθονία	Η Kesko δηλώνει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας σε όλες τις χώρες όπου δραστηριοποιείται η εταιρία.
28	Marks & Spencer Ηνωμένο Βασίλειο 100%	5.005	Marks & Spencer	E.E.: Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία	Η Marks & Spencer έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη βασική της αγορά στην Ευρώπη.
29	Boots Ηνωμένο Βασίλειο 100%	4.152	Boots	E.E.: Ηνωμένο Βασίλειο Ασία: Ταϊβάν, Χονγκ Κονγκ, Ταϊλάνδη	Η Boots έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη μοναδική της αγορά στην Ευρώπη.
30	Co-operative Group Ηνωμένο Βασίλειο 100%	3.646	Market Town, Welcome	E.E.: Ηνωμένο Βασίλειο	Η Coop UK έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη μοναδική της αγορά στην Ευρώπη.

(Κατάταξη βάσει οικονομικών στοιχείων της M+M Planet Retail για το 2003¹)

Δηλώσεις εταιριών

Από τις 30 μεγαλύτερες εταιρίες λιανεμπορίου στην Ευρώπη, μόνο οι 3 δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Ακολουθούν αποσπάσματα από τις δηλώσεις τους

Carrefour Γαλλία

Η Carrefour τονίζει ότι η πολιτική της για τα μεταλλαγμένα ισχύει από το 1997:

«Αυτές οι ενέργειες έχουν δώσει εδώ και αρκετά χρόνια τη δυνατότητα στα προϊόντα της Carrefour στην Ευρώπη να ωφεληθούν από την ιχνηλασιμότητα, αποδεικνύοντας την προστατευόμενη προέλευση των συμβατικών πρώτων υλών. Χάρη σε αυτή την προνοητικότητα, έχουμε ήδη εφαρμόσει διαδικασίες, ώστε να εγγυόμαστε ότι τα προϊόντα δεν χρειάζονται σήμανση ότι «περιέχουν μεταλλαγμένα» ή «παράγονται από μεταλλαγμένα». Θα συνεχίσουμε αυτή τη βαθμιαία προσέγγιση σε άλλες χώρες όπου δραστηριοποιείται ο όμιλος, καθώς και για τις άλλες μάρκες ιδιωτικής ετικέτας.»

(Από επιστολή προς την Greenpeace Γαλλίας, Μάιος 2004).

Metro Group, Γερμανία

Απαντώντας στο αν θα χρειαζόταν να σημάνουν προϊόντα ως μεταλλαγμένα, η έδρα της Metro Group Buying GmbH στη Γερμανία δήλωσε:

«Όλα τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας έχουν παραχθεί χωρίς τη χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών (...) Τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας της METRO Group, ακόμα

¹ M+M Planet Retail, <http://www.planetretail.net/home/PressReleases/PressReleases.asp?PRID=197575>

και μετά την εφαρμογή αυτών των νέων κανονισμών (E.E. 1829/2003 και E.E. 1830/2003), δεν θα διακινούνται στην αγορά με σήμανση, επειδή οι κανονιστικές προϋποθέσεις για τη σήμανση των προϊόντων που διακινεί η εταιρία μας δεν πληρούνται ακόμα με βάση τη νέα νομοθεσία (...).

(Από επιστολή προς την Greenpeace Γερμανίας, Δεκέμβριος 2003)

Στη Δανία, η Metro Cash and Carry βρισκόταν στο στάδιο ολοκλήρωσης της δικής της έρευνας ανάμεσα στους προμηθευτές της όταν επικοινωνήσαμε μαζί της. Η εταιρία είχε ξεκινήσει την επαφή με τους προμηθευτές τον Ιανουάριο του 2004:

«Οι μέχρι τώρα απαντήσεις (λίγο πριν τη λήξη της προθεσμίας) δείχνουν ότι το 99,5% των προμηθευτών μας δεν εμπορεύονται μεταλλαγμένα. Το υπόλοιπο 0,5% είναι οι προμηθευτές που ακόμα ερευνούν το θέμα και έχουν ζητήσει λίγο περισσότερο χρόνο για να απαντήσουν».

Schwarz Group (Lidl), Γερμανία

Η Lidl, μία από τις μεγαλύτερες εκπτωτικές αλυσίδες στην Ευρώπη και θυγατρική της εταιρίας Schwarz Group με βάση τη Γερμανία, έχει εφαρμόσει εδώ και χρόνια πρότυπο παραγωγής ελεύθερης από μεταλλαγμένα. Η εταιρία έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ολλανδία, την Αυστρία και την Πολωνία.

«Εδώ και χρόνια έχουμε συμφωνήσει με τους προμηθευτές μας ότι τα τρόφιμα που μας προμηθεύουν δεν θα περιέχουν, δεν θα αποτελούνται από και δεν θα παράγονται από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς, και επομένως δεν θα υπόκεινται στις διατάξεις για τη σήμανση.

Στα πλαίσια του δυνατού μπορούμε να δηλώσουμε από τη μεριά μας, ότι τα προϊόντα μας δεν περιέχουν ούτε γενετικά μεταλλαγμένους οργανισμούς, ούτε πρώτες ύλες από γενετικά μεταλλαγμένα φυτά. Δεν υπόκεινται στους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς κανονισμούς E.E. 1829/2003 και E.E. 1830/2003.»

(Από επιστολή προς την Greenpeace Γερμανίας, Δεκέμβριος 2003)

ΟΙ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

Στην κατάταξη των 30 εταιριών της παρούσας έκθεσης περιλαμβάνονται οι 20 μεγαλύτερες εταιρίες τροφίμων και ποτών, συν άλλες 10 που προέρχονται από την κατάταξη των 100 πρώτων αλλά έχουν μεγάλη σημασία για την εθνική και την παγκόσμια αγορά.

Το σύνολο των πωλήσεων αυτών των 30 εταιριών ανέρχεται σε 250 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου, ή αλλιώς σχεδόν στο ένα τέταρτο του συνόλου των πωλήσεων τροφίμων και ποτών στην Ευρώπη για το 2002 (σύμφωνα με στοιχεία του Food For Thought² το ποσό του συνόλου των πωλήσεων ανήλθε το 2002 σε 1.069 δισεκατομμύρια ευρώ).

Από τις 30 εταιρίες:

- 22 έχουν δεσμευτεί για τη μη χρήση μεταλλαγμένων σε ολόκληρη τη διευρυμένη Ε.Ε. (Nestlé, Unilever, Coca-Cola, Diageo, Kraft Foods (Altria), Masterfoods (Mars), Heineken, Barilla, Carlsberg, Dr.Oetker, Arla Foods, InBev (Interbrew), Heinz, Chiquita, Cirio del Monte, Orkla, Ferrero, Northern Foods, Eckes Granini, Bonduelle, Kellogg και McCain.
- 13 από αυτές τις 22 έχουν δεσμευτεί για τη μη χρήση μεταλλαγμένων για το σύνολο των δραστηριοτήτων της εταιρίας, δηλαδή σε παγκόσμιο επίπεδο και όχι μόνο για την ευρωπαϊκή αγορά: Diageo, Heineken, Barilla, Carlsberg, Arla Foods, Dr.Oetker, Chiquita, Cirio del Monte, Orkla, Ferrero, Northern Foods, Eckes Granini, Bonduelle.

² Food For Thought, διεθνής και ανεξάρτητη συμβουλευτική εταιρία τροφίμων και ποτών, με έδρα τη Γενεύη

- 9 από τις 22 έχουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων για την ευρωπαϊκή αγορά, αλλά όχι για τις δραστηριότητές τους σε παγκόσμιο επίπεδο: Nestlé, Unilever, Coca-Cola, Kraft Foods (Altria Group), Mars (Masterfoods), InBev (Interbrew), Heinz, Kellogg, McCain.
- 8 εταιρίες δήλωσαν ότι έχουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες, αλλά δεν έκαναν την αντίστοιχη δήλωση για το σύνολο της διευρυμένης Ε.Ε.: PepsiCo, Scottish & Newcastle, Cadbury, Danish Crown, Danone, Sara Lee, Campbell Soup, Allied Domecq.

Το σύνολο των πωλήσεων τροφίμων και ποτών των 22 εταιριών παραγωγής που έκαναν δήλωση μη χρήσης μεταλλαγμένων για το σύνολο της Ε.Ε. ανέρχεται σε 190 δισεκατομμύρια ευρώ, δηλαδή σε ποσοστό 76% του συνόλου των πωλήσεων των 30 εταιριών που περιλαμβάνονται στην έκθεση, και σε ποσοστό 17% του συνόλου των πωλήσεων τροφίμων και ποτών στην Ευρώπη για το 2002.

Οι δηλώσεις εκφράζουν ξεκάθαρα τη μαζική απόρριψη των μεταλλαγμένων συστατικών από τις μεγαλύτερες εταιρίες του τομέα τροφίμων και ποτών στην Ευρώπη, με κάθε μία από αυτές να έχουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων για το σύνολο ή τουλάχιστον για μεγάλο μέρος της Ε.Ε. Αποτέλεσε ευχάριστη έκπληξη για την Greenpeace ο σχετικά μεγάλος αριθμός εταιριών που έχουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων για το σύνολο των δραστηριοτήτων τους σε διεθνές επίπεδο.

Είναι γεγονός ότι συμφέρει επιχειρηματικά τις εταιρίες να ακολουθούν διεθνώς την ίδια πολιτική στο θέμα των μεταλλαγμένων. Όπως δείχνουν έγκυρες σφυγμομετρήσεις διεθνώς η ανησυχία και η απόρριψη των μεταλλαγμένων από τους καταναλωτές παραμένει σε υψηλά επίπεδα εδώ και χρόνια και αυτό δίνει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα στα μη μεταλλαγμένα προϊόντα.

Οι καταναλωτές θα πρέπει όμως να θυμούνται ότι κάποιες εταιρίες ή μέρος του προσωπικού τους παραμένουν στην πραγματικότητα ένθερμοι υποστηρικτές της χρήσης μεταλλαγμένων, ανεξάρτητα από την παρούσα πολιτική της εταιρίας τους. Κάποιες εταιρίες δεν εφάρμοσαν την πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων επειδή το ήθελαν, αλλά επειδή αυτό απαιτούν οι πελάτες τους, δηλαδή οι καταναλωτές.

Πίνακας 2 – Εταιρίες παραγωγής τροφίμων και ποτών στην Ε.Ε.

Κατάταξη	Εταιρία Χώρα προέλευσης	Πωλήσεις τροφίμων και ποτών στην Ευρώπη το 2002 (κατ' εκτίμηση) (εκ. ευρώ)	Κύριες θυγατρικές / Ονόματα προϊόντων (μάρκες)	Περιοχές / χώρες για τις οποίες η Greenpeace έχει λάβει γραπτή δήλωση μη χρήσης μεταλλαγμένων από την εταιρία
1	Nestlé Ελβετία	32.783	Nestlé, Alete, Aponti, Beba, Herta, Findus, Buitoni, Country, Maggi, Kit Kat, After Eight, Choco Crossies, Lion, Nesquik, Quality Street, Yes, Adler, Aero, After Eight, Bärenmarke, Chambourcy, LC1, Nestlé Chocolate Mousse, Nestlé Fruits, Nestlé Jacky, Rolo, Yaourt à la Grecque, Sveltesse, Mövenpick, Schöller, Eskimo Pie, Smarties, Thomy, Friskies, Felix, Matzinger, Nescafé, Nestea, Milo, Nescau, Nido, La Lechera, Carnation, Purina, Ralston Purina, Power Bar	Η Nestlé έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στην Ευρώπη.

2	Unilever Group Ηνωμένο Βασίλειο	28.861	Bestfoods, Knorr, Hellmann's, Calvé, Amora, Bertolli, Becel, Flora, Rama, Blue Band, Country Crock, Slim Fast, Cornetto, Magnum, Solero, Carte d'Or, Ben & Jerry's, Bird's Eye, Iglo, Unox, Zwan, Dextroenergen, Boursin, Bresso, Du Darfst, Effi, Bird's Eye Walls, Becel, Biskin, "I can't believe it's not butter", Lätta, Livio, Blue Band, Lipton, Pfanni, Royco, Unox, Mazola	Η Unilever έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στις χώρες Ε.Ε. και τη Νορβηγία.
3	Coca-Cola Company Η.Π.Α.	15.607	Coca Cola, Fanta, Sprite, Minute Maid, Canada Dry, Bacardi tropical fruit mixers	Η Coca-Cola έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στις χώρες της Ε.Ε.
4	Danone Γαλλία	12.266	Danone, LU, Bledina, Opavia, Vitalinea, Petits Gervais, Actimel, De Beulelaer, Griesson, Heudebert, Petit Beurre, Pim's, Prince, Obstgarten, Volvic, Evian	Λάβαμε δηλώσεις μη χρήσης μεταλλαγμένων από τις θυγατρικές της Danone στην Αυστρία, το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ουγγαρία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Σύμφωνα με τη δήλωση πολιτικής της Danone στην ηλεκτρονική της σελίδα, «ο Όμιλος Danone έχει αποφασίσει να μην χρησιμοποιεί μεταλλαγμένα στα προϊόντα του Ομίλου (...) ώστε να ικανοποιεί τις απαιτήσεις των καταναλωτών, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους είναι καχύποπτοι (...)».
5	Altria Group Inc./Kraft Foods Η.Π.Α.	11.805	Kraft, Jacobs, Philadelphia, Carte noire, Gevalia, Jacques Vabre, El Caserio, Milka, Cote d'Or, Toblerone, Marabou, Daim, Miracoli, Lunchables, Bird's Custard, Dream Whip, Miracle Whip	Η Altria Group/Kraft Foods έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στην Ευρώπη.
6	Diageo Ηνωμένο Βασίλειο	10.401	Archers, Baileys, Captain Morgan, Cardhu, Guinness, J&B, Johnnie Walker, Moet & Chandon, Smirnoff, Baron Philippe, Black&White, Freixenet, José Cuervo, Tanqueray	Η Diageo έχει διεθνώς πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων συστατικών σε όλα της τα προϊόντα.
7	Mars Inc / Masterfoods Η.Π.Α.	10.343	Mars, Milky Way, Snickers, Twix, M&M's, Pedigree, Whiskas, Sheba, Cesar, Kitekat, Uncle Ben's, Suzi Wan, Balisto, Maltesers, Bounty	Η Masterfoods έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στις χώρες της Ε.Ε. καθώς και στις χώρες που θα προσχωρήσουν μελλοντικά στην Ε.Ε.
8	Heineken Ολλανδία	9.372	Heineken, Amstel. More brands can be found at www.heineken.com	Η Heineken έχει διεθνώς πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων πρώτων υλών για όλες τις μάρκες της εταιρίας.
9	Barilla Ιταλία	8.599	Gran Milano, Kamps, Barilla, Mulino Bianco, Wasa, Grissini, Pavesi, Voiello, Tre Marie, Sanson, Panem, Golden Toast, Lieken Urkorn, Bakker Bart, Misko	Η Barilla έχει διεθνώς πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων συστατικών για όλα της τα προϊόντα.
10	PepsiCo Η.Π.Α.	8.371	Frito-Lay, Pepsi Cola, Gatorade, Tropicana, Quaker, Smiths, Doritos, Lay's, Mirinda, 7UP, Loóza, Cheetos	Λάβαμε δηλώσεις μη χρήσης μεταλλαγμένων από τις θυγατρικές της PepsiCo στη Γερμανία, το Βέλγιο και την Ουγγαρία. Επίσης λάβαμε πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων από την θυγατρική Quaker Foods, με ισχύ για την Ευρώπη.
11	Scottish & Newcastle Ηνωμένο Βασίλειο	8.316	Scottish Courage, Waverley, Beamish & Crawford, Brasseries Kronenbourg, Maes, Sociedade Central de Cervejas, Foster's, Sagres, Mythos, Strongbow, Grimbergen	Λάβαμε δήλωση μη χρήσης μεταλλαγμένων από την θυγατρική της Scottish & Newcastle στο Βέλγιο Alken-Maes.
12	Cadbury Schweppes Η.Π.Α.	7.547	Cadbury's, Schweppes	Λάβαμε δήλωση μη χρήσης μεταλλαγμένων από τις θυγατρικές της Cadbury στη Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Πολωνία, καθώς και από την Schweppes στο Βέλγιο.

13	Danish Crown Δανία	7.328	Tulip, ESS-FOOD, Emborg Foods, SFK Meat Systems, SFK Food, Scan-Hide, Raynal Petersen, Desfif, Carnes Danesas	Λάβαμε δήλωση μη χρήσης μεταλλαγμένων από την θυγατρική της Danish Crown Tulip στη Γερμανία, την Αυστρία και το Ηνωμένο Βασίλειο.
14	Carlsberg Δανία	7.145	Carlsberg, Tuborg, regional brands: Okocim, Baltika, Pripps, Ringnes, Koff, Tetley's, Super Bock, Feldschlösschen	Η Carlsberg έχει διεθνώς πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων πρώτων υλών και παρέχει τεχνική υποστήριξη για όλες τις μάρκες της εταιρίας.
15	Oetker Γερμανία	7.060	Dr.Oetker, Oetker, ancel, cameo, Vitalis, Ristorante, Culinaria, Intermezzo, Die Ofenrische	Η Oetker έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για όλες τις εταιρίες της Oetker International.
16	Sara Lee Η.Π.Α.	6.973	Cherish, Milk Wala, Nutrine, Royal Marie, Sara Lee, Nobre, Tomten, Jimmy Dean, Nobre, Rudy's Farm, Natreen, Pickwick, Pastel, Pay, Eves, Sara Lee	Λάβαμε δηλώσεις μη χρήσης μεταλλαγμένων από την Sara Lee στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ουγγαρία, καθώς και από την θυγατρική Natreen στη Γερμανία.
17	Arla Foods Δανία	6.928	Arla, Semper, A38, Adam, Apetina, B38, Billinge, Blanchmange, Blomst, Breight, Buko, Cheasy, Choco Mousse, Cultura, Danish Blue, Danish Mozzarella, Delikatess, Denmark, Eva, Fetina, Gaio, Harmonie, Höng, Kadett, Kaergården, Karolines, Klovborg, Lillebror, Lowey, Lurpak, Maelk Yoghurt, Magre, Malthe, MD, Mejse, Milk Delight, Ostmästaren, Pizza Cheese, Power Cow, Puck, Riberhus, Rosenborg, Semper, Three Cows, Tuorejuusto, Verum, Ylette, Yoggi	Η Arla Foods έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για το σύνολο του ομίλου.
18	InBev (πρώην "Interbrew") Βέλγιο	6.639	Hopfen König, Hougaardse Das, Jingling, Julius, Jupiler, Kamenitza, Klinskoye, La Bécasse, Labatt Blue, Leffe, Niksico Pivo, OB Lager, Oranjeboom, Ozujsko Pivo, Piedboeuf, Stella Artois, Vieux Temps	Η InBev έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για όλες τις μάρκες της εταιρίας στις χώρες της E.E.
19	Allied Domecq Ηνωμένο Βασίλειο	6.350	Ballantine's, Beefeater, Canadian Club, Courvoisier, Kahlua, Malibu, Sauza, Tia Maria, Clos du Bois Wines, Siglo Wines, Campo Viejo Wines, Mumm Champagne, Perrier Jouet Champagne, Dunkin' Donuts, Baskin Robbins, Togo's	Η πολιτική της Allied Domecq's για τα μεταλλαγμένα είναι διφορούμενη: σύμφωνα με την εταιρική της δήλωση, η Allied Domecq σκοπεύει «να σταματήσει τη χρήση των μεταλλαγμένων και να τα αντικαταστήσει, όπου είναι πρακτικά εφικτό».
21	Heinz Η.Π.Α.	5.444	Heinz, De Ruijter, Foodmark, HAK, Honig, Roosvicee, Serv-A-Portion, Sonnen Bassermann, Weight Watchers, Farley's, John West, Linda McCartney, Ross, San Marco, Guloso, Marie Elisabeth, Orlando, Petit Navire, Uncle Williams, Bi-Aglut, Dega, Dieterba, Fattoria Scaldasole, Mareblu, Nipiol, Ortobuono, Plasmon, Miedzychód, Pudliszki, Sunar, Sunarka, Wodzislaw	Η Heinz έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στην Ευρώπη.

22	Chiquita Η.Π.Α.	5.154	Chiquita	Σύμφωνα με τη δήλωση της εταιρίας, η Chiquita διεθνώς δεν πουλάει γενετικά μεταλλαγμένα φρέσκα φρούτα ή λαχανικά. Σύμφωνα με την επιχειρησιακή έκθεση του 2000, «εμείς [η Chiquita [χρησιμοποιούμε] μη μεταλλαγμένα συστατικά, όπως άμυλα και σάκχαρα, στην κατεργασία των προϊόντων ωμών λαχανικών. Διακινούμε, όμως, έναν αριθμό πιο κατεργασμένων κονσερβοποιημένων προϊόντων, όπως σούπες, τσίλι και σάλτσες που περιέχουν καρυκεύματα ή άλλα δευτερεύοντα συστατικά που μπορεί να προέρχονται από μεταλλαγμένα προϊόντα.»
26	Orkla Νορβηγία	4.294	Grandiosa, Staburet, Nora, Idun, BigOne, Fun Light, Sunda, Nugatti, Chef, Felix, Bob, Onoe, Ekstroms, Abba, Jacky, Poltsamaa, Kotlin, Sorella, Felix Austria, Kung Gustaf, Bjellands, Woldemar, Marina, Ansjovis Original; Food Ingredients: Idun, Kaka, Odemse, MaltCentralen, Dragsbae	Η Orkla έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για όλες της τις εταιρίες παραγωγής τροφίμων.
31	Ferrero Ιταλία	3.929	Duplo, Ferrero, Ferrero Rocher, Giotto, Hanuta, Kinder, Mon Chéri, Pocket Coffee, Prestige, Raffaello, Tic Tac, Kinder Fetta al Latte, Kinder Pingui, Nutella	Η Ferrero έχει υιοθετήσει πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων για το σύνολο του ομίλου.
37	Northern Foods Ηνωμένο Βασίλειο	3.459	Fox's, Paynes, Elkes Biscuits, Smith Flour Mills, Goodfella's , Donegal Catch	Η Northern Foods έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για όλα τα προϊόντα της που πωλούνται στην Ευρώπη.
43	Eckes Γερμανία	3.163	Granini, La Bamba, hohes C, Rea, Clippo, Dzien Dobry, Fruit Tiger, Siu, Suzi, Eckes, Dr.Koch, Fruchttiger, Tigro Fruit, Joker, Marli, Mehukatti, Ribb & Deckers, Trip, Tropic, Yo, Obi, Susi	Η Eckes έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων, η οποία ισχύει για όλες τις «στρατηγικές και διεθνείς μάρκες» της.
53	Cirio del Monte Ηνωμένο Βασίλειο	2.789	Cirio del Monte	Η Cirio del Monte International δηλώνει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα της διεθνώς.
55	Bonduelle Γαλλία	2.670	Bonduelle, Cassegrain, Frudesa	Η Bonduelle δηλώνει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για όλα τα συστατικά, για όλες τις θυγατρικές και τις μάρκες σε όλες τις χώρες.
65	Kellogg Η.Π.Α.	2.110	Kellogg's	Σύμφωνα με δήλωση της Kellogg Γερμανίας, όλα τα προϊόντα της Kellogg που πωλούνται στην Ευρώπη δεν περιέχουν συστατικά από γενετικά μεταλλαγμένες πρώτες ύλες.
76	Campbell Soup Η.Π.Α.	1.838	Campbell, Erasco, Heisse Tasse, Raguletto, Homepride, Liebig, Godiva, Oxo, McDonnells, Lesieur, Arnott's, V8, Prego, Pepperidge Farm, dL, Batchelors, IsoMitta, Touch of Taste, Royco	Λάβουμε δηλώσεις μη χρήσης μεταλλαγμένων από την Campbell στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γερμανία.

77	McCain Καναδάς	1.801	McCain	Η McCain έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για όλα τα προϊόντα που κατασκευάζονται και πωλούνται από την McCain Continental Europe (Σκανδιναβία, Ολλανδία, Γερμανία, Αυστρία, Ελβετία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Γαλλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Ελλάδα) καθώς και στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Σλοβακία.
----	-------------------	-------	--------	--

(Κατάταξη βάσει οικονομικών στοιχείων της M+M Planet Retail για το 2003)

Δηλώσεις εταιριών

Nestlé

Με επιστολή προς τη Διεθνή Greenpeace, η Nestlé δήλωσε ότι
«η νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα μεταλλαγμένα τρόφιμα και τις ζωοτροφές δεν επηρεάζει τη σήμανση των προϊόντων της Nestlé στην Ευρώπη, εφόσον ανταποκρινόμενοι στις προτιμήσεις των Ευρωπαίων καταναλωτών, τα συστατικά που χρησιμοποιούμε δεν προέρχονται από μεταλλαγμένα, και εφαρμόζουμε ήδη συστήματα ιχνηλασιμότητας και ποιότητας. Δεν χρησιμοποιούμε γενετικά μεταλλαγμένους οργανισμούς, είτε φυτικούς, είτε ζωικούς, είτε άλλους.»

(Από επιστολή από την έδρα της Nestlé προς τη Διεθνή Greenpeace, 17 Ιουνίου 2004)

Unilever

Με επιστολή προς τη Διεθνή Greenpeace, η Unilever δήλωσε ότι
«ανταποκρινόμενη σε αυτή την στάση των καταναλωτών, η Unilever προσπαθεί να αποφύγει τη χρήση συστατικών που προέρχονται από γενετικά μεταλλαγμένες πρώτες ύλες, στα πλαίσια των περιορισμών λόγω διαθεσιμότητας, λειτουργικότητας και κόστους των εναλλακτικών συστατικών. (...) Εάν στο μέλλον αυτή η πολιτική δεν θα μπορεί να εφαρμοστεί ή να διατηρηθεί, η Unilever θα ενημερώσει τους καταναλωτές σημαίνοντας τα προϊόντα της σύμφωνα με τους νέους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς 1829/2003 και 1830/2003 με ισχύ από τις 18 Απριλίου 2004.»

(Από επιστολή από την έδρα της Unilever προς τη Διεθνή Greenpeace, 10 Μαΐου 2004, αναφερόμενη στην πολιτική της εταιρίας στα 25 κράτη μέλη της E.E.)

Coca-Cola

Με επιστολή προς τη Διεθνή Greenpeace, η Coca-Cola δήλωσε ότι
«στις χώρες της E.E. δεν χρησιμοποιούμε γενετικά μεταλλαγμένα συστατικά ή συστατικά που να προέρχονται από γενετικά μεταλλαγμένους οργανισμούς.»

(Από επιστολή από την έδρα της Coca-Cola προς τη Διεθνή Greenpeace, 13 Ιουλίου 2004)

Kraft Foods (Altria Group)

Με επιστολή προς τη Διεθνή Greenpeace, η Kraft Foods Europe δήλωσε
«(...) οι αποφάσεις μας σχετικά με τη χρήση συστατικών βιοτεχνολογίας λαμβάνονται με βάση τα χαρακτηριστικά της κάθε αγοράς, έχοντας υπόψη τους εθνικούς κανονισμούς, τις απαιτήσεις για τη σήμανση, τη διαθεσιμότητα των συστατικών και τον τόπο παραγωγής. Στην Ευρώπη οι ρυθμιστικές διατάξεις εξακολουθούν να εξελίσσονται σε μια ευρεία σειρά χωρών όπου παράγουμε και διακινούμε τα προϊόντα μας. Έχουμε επομένως επικεντρωθεί στην εγκατάσταση ενός εκτενούς προγράμματος με το οποίο εξασφαλίζουμε ότι εξακολουθούμε να παρέχουμε μόνο ελεύθερα από μεταλλαγμένα συστατικά, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων και των αρωματικών, για χρήση στα προϊόντα μας που παράγονται και πωλούνται στις ευρωπαϊκές χώρες. Αυτά τα συστατικά ελέγχονται μέσω ενός συστήματος προγράμματος, πιστοποίησης και ανάλυσης των προμηθευτών. Ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τη νέα Ευρωπαϊκή Νομοθεσία δεν υποχρεωνόμαστε να σημαίνουμε τα προϊόντα μας σχετικά με τη νέα βιοτεχνολογία.»

(Από επιστολή από την έδρα της Kraft Foods Europe προς τη Διεθνή Greenpeace τον Μάιο του 2004, σχετικά με την πολιτική της για τα μεταλλαγμένα στην Ευρώπη)

Barilla

Όσον αφορά στην στάση της Barilla Group, η εταιρία δήλωσε τον Μάιο 2004:

«Όταν όμως πρόκειται για τη χρήση γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών στη γεωργία και τη βιομηχανία τροφίμων, ο κόσμος ακόμα ανησυχεί για τους ενδεχόμενους κινδύνους αυτής της εφαρμογής, και αναρωτιέται τι είδους πραγματικές ευκαιρίες υπάρχουν.»

Επομένως, μέχρι να είναι διαθέσιμα πιο ολοκληρωμένα και πειστικά επιστημονικά στοιχεία, η Barilla έχει αποφασίσει να κινηθεί εκ του ασφαλούς και να αποφύγει τη χρήση γενετικά μεταλλαγμένων συστατικών, δίνοντας εγγυήσεις ότι δεν χρησιμοποιεί μεταλλαγμένα συστατικά στο σύνολο των προϊόντων της. Αυτή η επιλογή, η οποία προέρχεται από την παραγωγική μας στρατηγική και δεν σχετίζεται με ιδεολογικές δεσμεύσεις, έχει στόχο να εγγυηθεί την ποιότητα των προϊόντων μας.»

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, η Barilla έχει δεσμευτεί να υιοθετήσει για όλα της τα προϊόντα τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς, οι οποίοι, όσον αφορά στις επικοινωνιακές παραμέτρους, τις υποχρεώσεις και τη διαφάνεια, είναι οι πιο αυστηροί και αποτελεσματικοί που ισχύουν σήμερα. Για την υλοποίηση αυτής της δέσμευσης, η Barilla θα εφαρμόσει αυστηρές διαδικασίες όσον αφορά στην επιλογή, αγορά και διαχείριση των εκατοντάδων πρώτων υλών που χρησιμοποιεί και στις σχετικές αλυσίδες παραγωγής.»

Heinz

«Η Heinz Europe διατηρεί τη δέσμευσή της να κάνει ό,τι είναι δυνατόν, ώστε να εξασφαλίσει ότι οι ποικιλίες της Heinz θα παραμείνουν ελεύθερες από συστατικά που προέρχονται από μεταλλαγμένα, και αυτό περιλαμβάνει και τα ζώα που τρέφονται με μεταλλαγμένες ζωοτροφές.»

(Δήλωση από τον Φεβρουάριο 2003, δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα της Heinz).

Σε δήλωση προς την Greenpeace Βελγίου, η Heinz Northern Europe τόνισε ξανά αυτή την πολιτική:

«Η H.J.Heinz έχει πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων, η οποία δηλώνει ότι η εταιρία δεν χρησιμοποιεί συστατικά που προέρχονται από μεταλλαγμένα. Η H.J.Heinz διατηρεί τη δέσμευσή της να κάνει ό,τι είναι δυνατόν, ώστε να εξασφαλίσει ότι οι ποικιλίες της H.J.Heinz θα παραμείνουν ελεύθερες από συστατικά που προέρχονται από μεταλλαγμένα. Όπου υπάρχει πιθανότητα παρουσίας μεταλλαγμένων ή όταν πρόκειται για συστατικά που προέρχονται από καλαμπόκι ή σόγια, χρησιμοποιούμε συστατικά πιστοποιημένα μη μεταλλαγμένα (Identity Preserved), από προσεκτικά ελεγχόμενους προμηθευτές.»

Chiquita International

«Δεν πουλάμε γενετικά μεταλλαγμένες μπανάνες, ούτε διακινούμε άλλα γενετικά μεταλλαγμένα φρέσκα φρούτα ή λαχανικά (...) Ενώ η βιοτεχνολογία υπόσχεται να εξαλείψει την ανάγκη χρήσης αγροχημικών, αυτό είναι μία μακροπρόθεσμη, εξαιρετικά ακριβή και αβέβαιη πρόταση. Ακόμα και αν η έρευνα σε αυτό τον τομέα ήταν επιτυχής, εκτιμούμαι ότι θα χρειάζονταν 8 με 10 χρόνια για να αναπτυχθεί και να ελεγχθεί εκτενώς. Επιπλέον, ακόμα και αν η ίδια η τεχνολογία ήταν επιτυχής, θα την υιοθετούσαμε μόνο εάν οι πελάτες μας και οι καταναλωτές είχαν επαρκή εμπιστοσύνη για την υγεία και την ασφάλεια.»

(Επιστολή προς την Greenpeace, Ιανουάριος 2004)

Kellogg

Η Kellogg έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για τα προϊόντα της εταιρίας που πωλούνται στην Ευρώπη:

«Στην Ευρώπη, αυτή η δέσμευση προς τους καταναλωτές εφαρμόζεται τόσο στα δημητριακά, όσο και σε άλλα συστατικά. Η Kellogg γνωρίζει τη γνώμη των Ευρωπαίων καταναλωτών και επομένως δεν χρησιμοποιεί συστατικά από γενετικά μεταλλαγμένο καλαμπόκι ή σόγια ή παράγωγά τους σε δημητριακά για πρωινό που πωλούνται στην Ευρώπη.»

Όσον αφορά στο καλαμπόκι που χρησιμοποιεί η Kellogg στην Ευρώπη για τα δημητριακά για πρωινό, χρησιμοποιείται μία ποικιλία που καλλιεργείται αποκλειστικά στην Αργεντινή. Θα συνεχίσουμε να διαβεβαιώνουμε ότι δεν προέρχεται από μεταλλαγμένα. Όλα τα προϊόντα της Kellogg που πωλούνται στην Ευρώπη δεν περιέχουν συστατικά από γενετικά μεταλλαγμένες πρώτες ύλες.»

(Από επιστολή προς την Greenpeace, Φεβρουάριος 2004)

Heineken

Σε δήλωση προς την Greenpeace Ολλανδίας το Μάιο του 2004 από τα κεντρικά γραφεία της Heineken International, η εταιρία δήλωσε:

«Η Heineken δεν χρησιμοποιεί γενετικά μεταλλαγμένες πρώτες ύλες για την παραγωγή μπύρας... Η Heineken επιλέγει τους προμηθευτές της με βάση τις δικές τους προμήθειες πρώτων υλών, την ποιότητα του προϊόντος, τα συστήματα εξοπλισμού και ποιότητας, και αυτό το κάνει μέσω ελέγχων και τακτών αξιολογήσεων.»

Εκτός από τις προδιαγραφές, η Heineken έχει επίσης θέσει συστήματα επόπτευσης με τους προμηθευτές πρώτων υλών. Η επόπτευση για μεταλλαγμένα εφαρμόζεται στο σύνολο της αλυσίδας παραγωγής.»

Στη δήλωση, η Heineken επίσης αναφέρει ότι κανένα από τα προϊόντα της δεν χρειάζεται σήμανση, σύμφωνα με τη νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα μεταλλαγμένα.

Carlsberg

Σε δήλωση προς την Greenpeace Βελγίου το Μάρτιο του 2004 από τα κεντρικά γραφεία της Carlsberg στη Δανία, η εταιρία δήλωσε:

«Η πολιτική μας – «δεν χρησιμοποιούνται μεταλλαγμένα συστατικά στην παραγωγή της μάρκας Carlsberg και Tuborg – κοινοποιήθηκε σε όλες τις θυγατρικές μας εταιρίες τον Μάιο του 2000. Ελέγχουμε αυστηρά την τήρηση αυτής της πολιτικής και δεν δεχόμαστε ελάχιστα όρια για συστατικά που έχουν τροποποιηθεί γενετικά.»

Η Carlsberg επιπλέον διευκρίνισε ότι *«η πολιτική της Carlsberg για τα μεταλλαγμένα καλύπτει όλες τις μάρκες που ανήκουν στην εταιρία, κάτι που σημαίνει ότι η πολιτική καλύπτει και τις τοπικές μάρκες – δηλαδή ότι παράγονται χωρίς τη χρήση γενετικά μεταλλαγμένων πρώτων υλών και τεχνικής βοήθειας.»*

ΜΙΑ ΓΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΤΑ ΝΕΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

Από την 1^η Μαΐου 2004 η ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη σήμανση και την ιχνηλασιμότητα ισχύει και στα 10 νέα κράτη μέλη.

Η Greenpeace μέχρι τώρα γνώριζε τις δηλώσεις των εταιριών τροφίμων, ποτών και λιανεμπορίου για τη μη χρήση μεταλλαγμένων στην Ευρώπη των 15. Παρέμενε όμως ανοιχτό το ερώτημα για τη στάση των εταιριών αυτών, εάν δηλαδή θα δεσμεύονταν για τη μη χρήση μεταλλαγμένων στην παραγωγή τροφίμων, και στα νέα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Τα γραφεία της Greenpeace στην Πολωνία, την Ουγγαρία, την Τσεχία και τη Σλοβακία, μετά από επαφές σε εθνικό επίπεδο με κάποιες από τις εταιρίες που αναφέρονται στην παρούσα έκθεση, μας δίνουν μία πρώτη γεύση της πολιτικής των εταιριών αυτών για τα νέα κράτη μέλη.

Η πολιτική των εταιριών λιανεμπορίου στα νέα κράτη μέλη

Η Greenpeace επικοινωνήσε με τις 15 από τις 20 μεγαλύτερες εταιρίες λιανεμπορίου που δραστηριοποιούνται στα νέα κράτη μέλη της Ε.Ε. Η έρευνά μας περιορίστηκε στις τέσσερις μεγαλύτερες χώρες, την Πολωνία, την Ουγγαρία, την Τσεχία και τη Σλοβακία. Οι περισσότερες εταιρίες λιανεμπορίου δραστηριοποιούνται σε κάποιες μόνο από αυτές τις τέσσερις χώρες, ενώ μόνο η Metro, η Tesco, η Rewe, η Tengelmann και η Schwarz Group δραστηριοποιούνται και στις τέσσερις.

Οι 8 από τις 15 εταιρίες λιανεμπορίου με τις οποίες επικοινωνήσε η Greenpeace έχουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων στη χώρα που εδρεύουν (Metro, Tesco, Rewe, Tengelmann, Spar Austria, Delhaize Group, Casino και Auchan). Τέσσερις εταιρίες (ITM, Leclerc, Carrefour, Louis Delhaize) είτε έχουν δηλώσει ότι θα μετατρέψουν την παραγωγή τους σε ελεύθερη από μεταλλαγμένα, είτε έχουν δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για μέρος των δραστηριοτήτων τους (γκάμα προϊόντων και/ή χώρες δραστηριοποίησης).

Οι 6 από τις 15 εταιρίες έχουν δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων: η Spar Austria, η Delhaize, (Delhaize-le-Lion Group), η ITM, η Auchan (για τις μάρκες Auchan και Pouce) και η Carrefour (με εξαίρεση τα προϊόντα προσφορών). Η Rewe έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στην Ουγγαρία, την Τσεχία και τη Σλοβακία, αλλά όχι στην Πολωνία. Η Metro και η Schwarz Group έχουν δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων μόνο σε κάποια από τα νέα κράτη μέλη. Η Interfrucht, θυγατρική της Tengelmann, έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων σε κάποια από τα νέα κράτη μέλη, ενώ η θυγατρική Plus δεν έχει κάνει τέτοια δήλωση για καμία από αυτές τις χώρες.

Η Louis Delhaize στην Ουγγαρία και η Geant, θυγατρική της Casino στην Πολωνία, δεν έχουν κάνει δήλωση μη χρήσης μεταλλαγμένων.

Η Tesco έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη χώρα προέλευσής της, και στην Ουγγαρία, αλλά όχι στην Πολωνία, την Τσεχία και τη Σλοβακία.

Συμπερασματικά, φαίνεται ότι πολλές από τις μεγαλύτερες εταιρίες λιανεμπορίου έχουν ήδη πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων ή είναι στη διαδικασία εφαρμογής της για το σύνολο της διευρυμένης Ε.Ε. Πολλές εταιρίες όμως πρέπει ακόμα να εργαστούν για να θέσουν στις επιχειρήσεις τους στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη τα ίδια στάνταρ μη χρήσης μεταλλαγμένων όπως και στις χώρες της δυτικής Ευρώπης.

Η πολιτική των εταιριών παραγωγής τροφίμων και ποτών στα νέα κράτη μέλη

Όπως φαίνεται και από τα στοιχεία που αναγράφονται στον Πίνακα 2 πολλές εταιρίες έχουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων συστατικών για το σύνολο των δραστηριοτήτων τους, είτε διεθνώς, είτε στην Ευρώπη.

Η πραγματικότητα όμως πολλές φορές είναι διαφορετική από τις δεδηλωμένες πολιτικές. Αρκετές εταιρίες δεν έχουν κάνει ακόμα κάποια δημόσια δήλωση στα νέα κράτη μέλη όπου δραστηριοποιούνται. Η Greenpeace θα συνεχίσει να ερευνά την πολιτική των εταιριών στα νέα κράτη μέλη και να δημοσιοποιεί τα αποτελέσματα αυτών των ερευνών.

Οι καταναλωτές στα νέα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να πιέζουν τις εθνικές και διεθνείς εταιρίες τροφίμων να παράγουν τρόφιμα ελεύθερα από μεταλλαγμένα και να τους ζητήσουν να κάνουν σαφείς δηλώσεις για τη στάση τους στο θέμα των μεταλλαγμένων σε κάθε χώρα.

ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΕΝΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΠΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΦΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Έξι μήνες μετά την εφαρμογή της νέας ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τη σήμανση και την ιχνηλασιμότητα έχει βρεθεί ένας σχετικά μικρός αριθμός προϊόντων που περιέχουν μεταλλαγμένα συστατικά στην ευρωπαϊκή αγορά.

Μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου 2004, 77 μεταλλαγμένα προϊόντα είχαν βρεθεί σε δέκα από τα 25 κράτη μέλη της Ε.Ε., τα περισσότερα από αυτά στην Ολλανδία, την Τσεχία, τη Γαλλία, τη Γερμανία και τη Σλοβακία (τα πιο πρόσφατα αποτελέσματα της έρευνάς μας βρίσκονται στην ιστοσελίδα <http://weblog.greenpeace.org/ge/action.html>).

Παρόλο που ο κατάλογος των μεταλλαγμένων προϊόντων φαίνεται μακρύς, προκύπτει ότι:

- Πολλά από αυτά είναι προϊόντα χαμηλής κατανάλωσης που δεν κυκλοφορούν σε μεγάλες ποσότητες στην αγορά, ενώ οι μάρκες τους δεν είναι ιδιαίτερα γνωστές.
- Τα 32 από τα 77 προϊόντα με σήμανση εισάγονται από τις Η.Π.Α., τον Καναδά, την Ιαπωνία και την Κορέα.
- Έπειτα από τις διαμαρτυρίες των καταναλωτών, ήδη 21 από τα 77 έχουν αποσυρθεί ή βρίσκονται στη διαδικασία απόσυρσης από τα ράφια των καταστημάτων τροφίμων στη Γαλλία, το Λουξεμβούργο, το Βέλγιο, την Ολλανδία, τη Γερμανία, τη Δανία και τη Σλοβακία.

Ο κατάλογος των μεταλλαγμένων προϊόντων περιλαμβάνει έναν αρκετά μεγάλο αριθμό σογιέλαιων, καθώς και μαργαρίνες που περιέχουν σόγια, κυρίως στην Τσεχία, την Ολλανδία, τη Γαλλία, τη Σλοβακία και τη Γερμανία. Αρκετά από αυτά τα σογιέλαια είναι προϊόντα χαμηλής τιμής και δεν πωλούνται σε μεγάλες ποσότητες, για παράδειγμα στη Γαλλία και τη Γερμανία.

Από τις εταιρίες λιανεμπορίου που διακινούν μεταλλαγμένα προϊόντα:

- Η Royal Ahold (Albert Heijn) και η Laurus αναγνώρισαν το γεγονός ότι διακινούν μεταλλαγμένα τρόφιμα, αλλά δήλωσαν ότι η ποσότητά τους μειώνεται.
- Για την Laurus και την Tesco μαθαίνουμε ότι είναι πιθανό τα προϊόντα να έχουν αποσυρθεί ή αναδιαμορφωθεί και βρισκόμαστε σε άμεση επαφή με τις εταιρίες για να το διευκρινίσουμε.
- Τα μεταλλαγμένα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας της Royal Ahold (μάρκες Euroshopper και Albert Heijn) στην Ολλανδία, την Τσεχία και τη Σλοβακία συνεχίζουν να διακινούνται στην αγορά και φαίνεται ότι η εταιρία παραμένει το τελευταίο προπύργιο μεταλλαγμένων συστατικών στην Ευρώπη ανάμεσα στις εταιρίες λιανεμπορίου.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΕΝΩΝ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ενώ η ευρωπαϊκή αγορά τροφίμων παραμένει κλειστή στα μεταλλαγμένα ως άμεσα συστατικά στα τρόφιμα, οι εταιρίες λιανεμπορίου, οι παραγωγοί τροφίμων και οι τομείς κρέατος και γαλακτοκομικών εξακολουθούν να χρησιμοποιούν μίγματα ζωοτροφών που περιέχουν μεταλλαγμένη σόγια και καλαμπόκι για πουλερικά, χοιρινά, αγελάδες και στις ιχθυοκαλλιέργειες. Για το 2002 οι εισαγωγές στην Ε.Ε. υπολογίζονται σε 36.6 εκατομμύρια τόνους σόγιας και 6.8 εκατομμύρια τόνους καλαμποκιού (καλαμπόκι και γλουτένη καλαμποκιού για ζωτροφή).

Στην Ευρώπη το μεγαλύτερο μέρος σόγιας και καλαμποκιού δεν χρησιμοποιείται άμεσα για την παραγωγή τροφίμων, αλλά εισέρχεται στην τροφική αλυσίδα μέσω της διατροφής εκατομμυρίων ζώων εκτροφής: το 2002/2003 υπολογίζεται ότι το 92% της σόγιας και 75% του καλαμποκιού χρησιμοποιήθηκαν σε μίγματα για ζωοτροφές, π.χ. σογιάλευρο, σογιέλαιο ή γλουτένη καλαμποκιού για ζωτροφή. Υπολογίζεται ότι το 75% της σόγιας που χρησιμοποιείται στις ζωοτροφές είναι μεταλλαγμένο.

Οι νέοι ευρωπαϊκοί κανονισμοί για τη σήμανση και την ιχνηλασιμότητα των μεταλλαγμένων τροφίμων και ζωοτροφών (1829/2003 και 1830/2003) επιβάλλουν για πρώτη φορά τη σήμανση των μεταλλαγμένων ζωοτροφών. Εντούτοις, και σε αντίθεση με την επιδίωξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να εξασφαλίσει στους Ευρωπαίους καταναλωτές το δικαίωμα της επιλογής μέσω της ενημέρωσης, η έννοια της ιχνηλασιμότητας «από το χωράφι στο πιάτο» διακόπτεται στην πύλη των αγροκτημάτων εκτροφής. Ακόμα και με τη νέα νομοθεσία τα μεταλλαγμένα χρησιμοποιούνται ακόμα ευρέως στις ζωοτροφές, αλλά δεν απαιτείται σήμανση για τα ζωικά προϊόντα, κάτι που ουσιαστικά σημαίνει τη στέρηση του δικαιώματος των καταναλωτών να απορρίψουν τα ζωικά προϊόντα που προέρχονται από ζώα που έχουν τραφεί με μεταλλαγμένες ζωοτροφές.

Θεωρητικά η σήμανση των ζωικών προϊόντων που προέρχονται από ζώα που έχουν τραφεί με μεταλλαγμένες ζωοτροφές είναι εφικτή, δεδομένου ότι με τη σωστή εφαρμογή των νέων

κανόνων σήμανσης και ιχνηλασιμότητας κάθε κρίκος της τροφικής αλυσίδας (αγρότες, παραγωγοί ζωοτροφών, εταιρίες παραγωγής ζωικών προϊόντων και κατ' επέκταση εταιρίες λιανεμπορίου και παραγωγής τροφίμων) θα έχουν δια νόμου εφαρμοσμένα συστήματα μέσω των οποίων θα μπορούν να εξακριβώνουν αν τα ζώα έχουν τραφεί με μεταλλαγμένες ζωοτροφές.

Οι εταιρίες πρέπει να γνωρίζουν επιπλέον και το είδος και την ποσότητα μεταλλαγμένων με τα οποία έχουν τραφεί τα ζώα. Έτσι δεν θα έπρεπε να υπάρχουν προφάσεις για να μην ενημερώνονται οι τελικοί χρήστες των προϊόντων, οι καταναλωτές. Στο μέλλον τα ζωικά προϊόντα θα μπορούν και θα πρέπει να σημαίνονται βάσει των συστημάτων ιχνηλασιμότητας, σύμφωνα με τον ευρύτερο προσανατολισμό της ευρωπαϊκής πολιτικής για τα τρόφιμα.

Παρά όμως την επιστημονική αβεβαιότητα και τις ανησυχίες για τις επιπτώσεις από την χρήση μεταλλαγμένων στις ζωοτροφές, αλλά και τη συνεχιζόμενη απαίτηση των καταναλωτών για τρόφιμα ελεύθερα από μεταλλαγμένα, εκατομμύρια τόνοι μεταλλαγμένων εισάγονται και χρησιμοποιούνται στις ζωοτροφές, ενώ δεν είναι υποχρεωτική η σήμανση του τελικού ζωικού προϊόντος (γάλα, αβγά, κρέας).

Δεδομένης αυτής της κατάστασης, η Greenpeace έχει αναλάβει δράση τα τελευταία χρόνια για να αναδείξει τη χρήση μεταλλαγμένων ζωοτροφών στην Ευρώπη και να προτείνει εναλλακτικές.

Ορισμένες εταιρίες (οι περισσότερες λιανεμπορίου) στις απαντήσεις τους αναφέρθηκαν λεπτομερώς στην πολιτική τους για τη χρήση μεταλλαγμένων ζωοτροφών. Υπάρχει μια σαφώς δηλωμένη δέσμευση από κάποιες να εργαστούν με συνέπεια σε όλους τους τομείς, ώστε να εξασφαλίσουν ότι το σύνολο των ζωικών προϊόντων που παράγουν ή διακινούν προέρχεται από ζώα που έχουν τραφεί με ζωοτροφές ελεύθερες από μεταλλαγμένους οργανισμούς.

Παρόλο που υπάρχουν μερικές εξαιρέσεις, η πλειοψηφία των μεγαλύτερων παραγωγών τροφίμων στην Ευρώπη δεν εγγυάται τη χρήση ζωοτροφών απαλλαγμένων από μεταλλαγμένους οργανισμούς για την παραγωγή ζωικών προϊόντων.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ ΣΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ ΚΑΙ ΤΙΣ Η.Π.Α.

Οι παραγωγοί τροφίμων με διεθνή δραστηριότητα αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις στην εφαρμογή διεθνούς πολιτικής της εταιρίας τους για τα μεταλλαγμένα. Σε πολλές χώρες ή περιοχές η πρόκληση είναι η σήμανση των μεταλλαγμένων συστατικών ή η εξασφάλιση μη μεταλλαγμένων. Στις Η.Π.Α. και τον Καναδά όμως, δύο από τις τέσσερις κυριότερες χώρες όπου καλλιεργούνται μεταλλαγμένα για εμπορικούς σκοπούς, οι εταιρίες δίνουν τη μάχη για να εμποδίσουν τη σήμανση των μεταλλαγμένων και συνεπώς το δικαίωμα των καταναλωτών στην πληροφόρηση για τη χρήση τους.

Οι πολιτικοί στις Η.Π.Α. συχνά χρησιμοποιούν το επιχείρημα ότι οι καταναλωτές στις Η.Π.Α. και στον Καναδά καταναλώνουν μεταλλαγμένα τρόφιμα εδώ και οχτώ χρόνια χωρίς να διαμαρτύρονται. Πρέπει όμως να διευκρινιστεί ότι οι περισσότεροι πολίτες σε αυτές τις χώρες δεν γνωρίζουν καν ότι τρώνε μεταλλαγμένα, επειδή η νομοθεσία δεν επιβάλλει τη σήμανσή τους και κάποιες παγκόσμιες εταιρίες τροφίμων προσπαθούν να διατηρήσουν αυτή την κατάσταση.

Παγκόσμιες εταιρίες τροφίμων, όπως η Nestlé, Unilever, Coca-Cola, Mars (Masterfoods), μέσω του επαγγελματικού τους συνδέσμου, «Αμερικάνικη Βιομηχανία Τροφίμων» (“Grocery Manufacturers of America”), εναντιώνονται σταθερά στις προσπάθειες καταναλωτών και πολιτικών να εφαρμόσουν τη σήμανση των μεταλλαγμένων συστατικών στις Η.Π.Α.

Αυτές οι εταιρίες είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις σήμανσης στην Ευρώπη και σε πολλές άλλες χώρες, ισχυρίζονται όμως ότι είναι τεχνικά αδύνατο ή απαγορευτικό από

πλευράς κόστους να σημάνουν τα μεταλλαγμένα τρόφιμα στις Η.Π.Α., τον Καναδά και άλλες χώρες στις οποίες επίσης εναντιώνονται στη νομοθεσία για τη σήμανση.

Είναι τεχνικά εφικτή η σήμανση των μεταλλαγμένων συστατικών; - Ναι!

Οι παγκόσμιες εταιρίες τροφίμων έχουν τουλάχιστον 4-5 χρόνων εμπειρία στο θέμα των μεταλλαγμένων στην Ευρώπη και γνωρίζουν πολύ καλά ότι μπορούν να εντοπίσουν και να σημάνουν τα μεταλλαγμένα τρόφιμα. Οι ίδιες οι εταιρίες άλλωστε αναφέρουν στις δηλώσεις τους ότι ήδη ακολουθούν τακτικά αυτή τη διαδικασία σε 15-25 χώρες ή και ακόμα περισσότερες.

Είναι απαγορευτική από πλευράς κόστους η σήμανση των μεταλλαγμένων συστατικών; - Όχι!

Το επιχείρημα για το κόστος της σήμανσης των μεταλλαγμένων είναι επίσης αναληθές, όπως είναι ευρέως γνωστό στη βιομηχανία και όπως έχει αποδειχθεί στην Ευρώπη. Ο έλεγχος των συστατικών απαιτεί κάποιες ενέργειες από τις εταιρίες, μπορεί όμως να γίνει ως μέρος των τακτικών ελέγχων ποιότητας. Όσον αφορά στις ίδιες τις εταιρίες, αυτές μπορούν να εισαχθούν σταδιακά σε περίοδο 6-12 μηνών, επομένως το κόστος είναι ελάχιστο. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από το αν οι εταιρίες έχουν βάση στην Ευρώπη, τον Καναδά, τις Η.Π.Α. ή οποιαδήποτε άλλη χώρα.

Υπάρχουν πληροφορίες ότι κάποιες εταιρίες έχουν ήδη πάρει την πολιτική απόφαση να χρησιμοποιούν μη μεταλλαγμένα συστατικά σε κάποια ή και όλα τα προϊόντα τους στον Καναδά και τις Η.Π.Α. Αυτό το «προληπτικό μέτρο» επικεντρώθηκε πρώτα σε δημοφιλή ή ευαίσθητα προϊόντα, όπως παιδικές τροφές. Υπάρχουν επίσης πληροφορίες ότι κάποιες ηγετικές εταιρίες τροφίμων έχουν μάλλον απογοητευθεί από τις ψεύτικες υποσχέσεις της βιομηχανίας των μεταλλαγμένων.

Έπειτα από 9 χρόνια υπεράσπισης των μεταλλαγμένων συστατικών και έχοντας να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της νομοθεσίας, τις ανησυχίες των καταναλωτών και συγκεκριμένα περιστατικά επιμόλυνσης (π.χ. με το καλαμπόκι Starlink) η βιομηχανία τροφίμων περιμένει ακόμα την πολλά υποσχόμενη «δεύτερη γενιά» μεταλλαγμένων. Η «δεύτερη γενιά» έρχεται με την προσδοκία για οφέλη στην υγεία, καλύτερη γεύση ή περισσότερες θρεπτικές ουσίες που θα πωλούνται με μεγαλύτερο κέρδος, ή με πλεονεκτήματα για τους λιανέμπορους και/ή παραγωγούς, όπως μεγαλύτερη διάρκεια ζωής. Παρόλ' αυτά, οχτώ χρόνια μετά φαίνεται ότι η εισαγωγή τους στην αγορά είναι ακόμα πολύ μακριά, ενώ στην πράξη η τάση για την περαιτέρω εξέλιξη και ανάπτυξη των μεταλλαγμένων σπόρων (π.χ. για τη Monsanto) είναι προς τη γενετική τροποποίηση σόγιας και καλαμποκιού με στόχο την αλλαγή στη θρεπτική αξία των ζωοτροφών και όχι προς την παραγωγή προϊόντων με πλεονεκτήματα για το λιανεμπόριο.

Υπάρχει επίσης η πολύ ανησυχητική πλευρά της έρευνας στη γενετική μηχανική που έχει αρχίσει, αν και καθυστερημένα, να προκαλεί ανησυχίες στην αμερικάνικη βιομηχανία τροφίμων. Πρόκειται για τις λεγόμενες φαρμακευτικές καλλιέργειες με στόχο την παραγωγή φαρμακευτικών ή χημικών προϊόντων. Το πρώτο περιστατικό που αναστάτωσε τη βιομηχανία ήταν η περίπτωση επιμόλυνσης από τις φαρμακευτικές καλλιέργειες της εταιρίας Prodigene στις Η.Π.Α. το 2002. Καλαμπόκι που είχε τροποποιηθεί γενετικά για την παραγωγή μιας πρωτεΐνης για εμβολιασμό χοίρων επιμόλυνε ένα σιλό με 500.000 μπούσελ (1 μπούσελ αντιστοιχεί με 36,4 λίτρα περίπου) σόγιας, η οποία στη συνέχεια καταστράφηκε.

Η ανησυχία της βιομηχανίας τροφίμων είναι ότι αυτή θα επωμιστεί το κόστος ανάκλησης προϊόντων και την απώλεια κύρους της, καθώς και ότι αυτή θα «πληρώσει τα σπασμένα», όταν π.χ. το μεταλλαγμένο φαρμακευτικό καλαμπόκι καταλήξει στα κορν φλέικς εγχώριας κατανάλωσης ή στις εξαγωγές. Οι φαρμακευτικές καλλιέργειες δεν προκαλούν ανησυχία μόνο στην Αμερική, αλλά και σε κάθε χώρα που εισάγει καλαμπόκι ή σόγια ή οποιοδήποτε άλλο είδος που στην Αμερική χρησιμοποιείται σε μεταλλαγμένες φαρμακευτικές καλλιέργειες.

Η βιομηχανία τροφίμων γνωρίζει καλά ότι από τη στιγμή που ένα μεταλλαγμένο γονίδιο απελευθερώνεται στο περιβάλλον δεν υπάρχει τρόπος να σταματήσει η εξάπλωσή του. Υπάρχει επομένως μεγάλη πιθανότητα τα γονίδια από τις μεταλλαγμένες φαρμακευτικές καλλιέργειες να καταλήξουν παράνομα, χωρίς εγγυήσεις ασφαλείας και με ενδεχόμενο

κίνδυνο σε προϊόντα διατροφής που πωλούνται στις Η.Π.Α. ή εξάγονται από αυτές. Η αμερικάνικη βιομηχανία τροφίμων έχει σοβαρούς λόγους να ανησυχεί.

Δύο μέτρα και δύο σταθμά από τις αμερικάνικες εταιρίες τροφίμων

Οι εξαγωγείς στον Καναδά και τις Η.Π.Α. υποχρεώνονται όλο και περισσότερο να σημαίνουν τα προϊόντα τους για τη διεθνή αγορά, δεδομένου ότι η σήμανση για τα μεταλλαγμένα είναι υποχρεωτική π.χ. στην Ευρώπη, την Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία, τη Βραζιλία, την Κίνα, την Ιαπωνία και τη Ρωσία. Σε αυτές τις αγορές μπορούν να εξάγουν μία από τις ακόλουθες δύο κατηγορίες τροφίμων: προϊόντα ελεύθερα από μεταλλαγμένα ή προϊόντα με σήμανση για μεταλλαγμένα συστατικά.

Κάποια από αυτά τα προϊόντα με σήμανση βρέθηκαν σε καταστήματα τροφίμων στην Ε.Ε. μετά την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας. Πρόκειται για τρόφιμα που παρασκευάζονται στις Η.Π.Α., όπου τα συστατικά ελέγχονται και σημαίνονται σύμφωνα με τους νέους ευρωπαϊκούς κανονισμούς και μετά αποστέλλονται για πώληση στην Ευρώπη. Αυτό σημαίνει ότι:

- Αν οι εταιρίες εξάγουν προϊόντα ελεύθερα από μεταλλαγμένα, δεν έχουν καμία πρόφαση για να μην προμηθεύουν τις αγορές του Καναδά και των Η.Π.Α. με τα ίδια προϊόντα.
- Αν οι εταιρίες εξάγουν προϊόντα με σήμανση ως μεταλλαγμένα, αυτό σημαίνει ότι έχουν έτοιμη και χρησιμοποιούν τη συσκευασία με τη σήμανση για μεταλλαγμένα συστατικά για τη σειρά προϊόντων εξαγωγής, ενώ το ίδιο ακριβώς προϊόν με τα ίδια ακριβώς συστατικά πωλείται στον Καναδά και τις Η.Π.Α. χωρίς σήμανση.

Γίνεται επομένως σαφές ότι οι εταιρίες τροφίμων είναι σε θέση από όλες τις απόψεις να σημαίνουν τα μεταλλαγμένα συστατικά, ή να τα απορρίψουν αν αυτή είναι η επιλογή τους.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Το 1997 η Greenpeace ξεκίνησε και στην Ελλάδα την εκστρατεία ενάντια στα μεταλλαγμένα. Στα πλαίσια της δράσης μας, ήρθαμε από νωρίς σε επαφή με τις βιομηχανίες τροφίμων, με στόχο να καταγράψουμε την πολιτική τους στο θέμα των μεταλλαγμένων και να ενημερώσουμε τους καταναλωτές για τη χρήση τους στην παραγωγή τροφίμων.

Το Μάιο του 2001 η Greenpeace εξέδωσε τον Οδηγό Καταναλωτών για μεταλλαγμένα τρόφιμα στην ελληνική αγορά. Ο Οδηγός κατέγραφε τη στάση των εταιριών με βάση τις απαντήσεις τους σε ερωτηματολόγιο για τη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών στα τρόφιμα. Η δημοσίευση του Οδηγού και η μεγάλη απήχηση που είχε στους καταναλωτές, οδήγησε πολλές εταιρίες τροφίμων στην αλλαγή της στάσης τους και στην υιοθέτηση πολιτικής μη χρήσης μεταλλαγμένων συστατικών.

Τον Ιανουάριο του 2002 η Greenpeace επικεντρώθηκε στις ζωοτροφές, εκδίδοντας έναν νέο Οδηγό Καταναλωτών για τις ζωοτροφές και τα ζωικά προϊόντα. Ο νέος Οδηγός είχε παρόμοια αποτελέσματα με τον πρώτο, αναγκάζοντας πολλές βιομηχανίες τροφίμων να ακούσουν το μήνυμα των καταναλωτών και να «καθαρίσουν» την τροφική αλυσίδα από τα μεταλλαγμένα.

Αναμένοντας την εφαρμογή της νέας Κοινοτική Νομοθεσίας για τα μεταλλαγμένα, η Greenpeace θέλησε εκ νέου να καταγράψει τη στάση της βιομηχανίας, ενόψει μάλιστα των αλλαγών που επέφεραν στη σήμανση των τροφίμων και των ζωοτροφών οι νέοι κανονισμοί. Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας αποτυπώνονται στον Οδηγό Καταναλωτών που δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 2004, προσαρμοσμένος και αυτός στα νέα δεδομένα.

Ένα χρόνο μετά την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας, η Greenpeace απευθύνθηκε ξανά στη βιομηχανία τροφίμων. Αυτή τη φορά επιλέξαμε τις 30 μεγαλύτερες εταιρίες παραγωγής τροφίμων και ποτών, χωρίς όμως να συμπεριλάβουμε στην κατάταξη τις εταιρίες παραγωγής ζωικών προϊόντων, εφόσον αυτές παρουσιάζονται στον Οδηγό Καταναλωτών. Επιπλέον ήρθαμε σε επαφή με τις μεγαλύτερες αλυσίδες σούπερ μάρκετ της χώρας, καθώς και με την εκπαιδευτική αλυσίδα Λιντλ.

Παράλληλα, το «Σαφάρι ενάντια στα μεταλλαγμένα» συνεχίζεται και στην Ελλάδα. Στη χώρα μας δεν έχουν βρεθεί ακόμα προϊόντα που να φέρουν σήμανση ως μεταλλαγμένα. Επιπλέον, εργαστηριακές αναλύσεις που διεξήγαγε η Greenpeace σε μια σειρά προϊόντων που κυκλοφορούν στα ελληνικά καταστήματα τροφίμων και τα σούπερ μάρκετ, δείχνουν την

απουσία μεταλλαγμένων συστατικών. Φαίνεται λοιπόν ότι και η ελληνική αγορά παραμένει κλειστή στη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών στα τρόφιμα.

ΟΙ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΛΙΑΝΕΜΠΟΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Greenpeace επικοινωνήσε στην Ελλάδα με 30 εταιρίες λιανεμπορίου (σούπερ μάρκετ). Από αυτές, οι 29 κατατάσσονται στις μεγαλύτερες του κλάδου, ενώ η 30^η, η εκπτωτική αλυσίδα Lidl, περιλήφθηκε στην έρευνα λόγω της αυξανόμενης σημασίας της για τους καταναλωτές.

Το σύνολο του κύκλου εργασιών των παραπάνω εταιριών (με εξαίρεση τη Λιντλ που δεν δημοσιεύει τα οικονομικά της στοιχεία) για το 2003 ανήλθε σε 7,2 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου.

Με επιστολή της η Greenpeace ζήτησε από τις εταιρίες να αποστείλουν γραπτά την πολιτική τους στη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών στα τρόφιμα.

Από τις 30 εταιρίες οι 17 απάντησαν στην επιστολή της Greenpeace (σε αυτές περιλαμβάνονται και οι θυγατρικές ή οι εταιρίες που συγχωνεύθηκαν με ή απορροφήθηκαν από άλλες μετά το 2003, οι οποίες δεν έστειλαν ξεχωριστή επιστολή αλλά καλύπτονται στο θέμα της πολιτικής τους από τις αντίστοιχες μητρικές εταιρίες): Άλφα Βήτα Βασιλόπουλος (και οι θυγατρικές του Τροφό και Ένα), Σκλαβενίτης, Αφοί Βερόπουλοι, Μετρό, Μασούτης (η Μασούτης απορρόφησε την Άλφα Δέλτα το 2005), Πέντε (και η θυγατρική της Αργώ), Ινκα Χανίων, Χαλκιαδάκης, Μπάλης, Τρόφιμα Ηλίας Δούκας, Γαλαξίας, Ανδρικόπουλος και Λιντλ.

Από τις παραπάνω 17 εταιρίες:

- Οι 14 δηλώνουν ότι έχουν πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων: Άλφα Βήτα Βασιλόπουλος (και οι θυγατρικές του Τροφό και Ένα), Σκλαβενίτης, Αφοί Βερόπουλοι, Μασούτης (και για την Άλφα Δέλτα), Πέντε (και η θυγατρική της Αργώ), Ινκα Χανίων, Χαλκιαδάκης, Μπάλης, Γαλαξίας, Ανδρικόπουλος.
- Η Μετρό αποφεύγει να δηλώσει την πολιτική της, ζητώντας μία αναλυτική συζήτηση γύρω από τις διάφορες παραμέτρους του θέματος των μεταλλαγμένων.
- Η Τρόφιμα Ηλίας Δούκας επικαλείται την πολιτική του ΣΕΣΜΕ (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Σούπερ Μάρκετ Ελλάδος)
- Η Λιντλ παραπέμπει στην μητρική εταιρία του εξωτερικού, δηλώνοντας ότι ακολουθεί ταυτόσημη πολιτική, την οποία όμως δεν αναφέρει στην επιστολή της.
- 4 εταιρίες δηλώνουν σαφώς ότι προτίθενται να ακολουθήσουν την πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων και στο μέλλον: Σκλαβενίτης, Αφοί Βερόπουλοι, Μασούτης, Ινκα Χανίων
- 3 εταιρίες δηλώνουν ότι οι παραγωγοί και/ή η πολιτεία πρέπει να επωμιστούν την ευθύνη της εγγύησης μη χρήσης μεταλλαγμένων στα τρόφιμα.

Το σύνολο του κύκλου εργασιών για το 2003 των 14 εταιριών με σαφή πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων ανέρχεται σε 3,5 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου.

Πίνακας 3 – Εταιρίες λιανεμπορίου στην Ελλάδα

Κατάταξη	Εταιρία Έδρα	Κύκλος εργασιών (2003) Ποσά σε ευρώ	Απάντηση στην επιστολή της Greenpeace	Δήλωση
1	ΚΑΡΦΟΥΡ – ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ Άλιμος Αττικής	1.458.367.428	ΟΧΙ	Ενώ η Carrefour στη Γαλλία έχει δηλώσει τη μη χρήση μεταλλαγμένων για όλα τα προϊόντα μάρκας 'Carrefour' που πωλούνται στην Ευρώπη, στην Ελλάδα η εταιρία δεν απάντησε στην επιστολή μας.
2	ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ Γέρακας Αττικής	789.040.793	ΝΑΙ	Η Άλφα Βήτα Βασιλόπουλος δηλώνει ότι εξακολουθεί να εφαρμόζει το σύστημα πιστοποίησης για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, όπως το είχε περιγράψει σε επιστολή της προς τη Greenpeace στις 31 Μαρτίου 2004.

3	ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Ι. & Σ. ΑΕΕ Περιστέρη Αττικής	764.807.817	ΝΑΙ	Η Σκλαβενίτης δηλώνει ότι «όσον αφορά στα είδη που συσκευάζει η ίδια (...) ζητά από τους προμηθευτικούς οίκους του εξωτερικού πιστοποιητικά με τα οποία να διασφαλίζεται η μη παρουσία μεταλλαγμένων συστατικών σ' αυτά». Επίσης η εταιρία δεσμεύεται να ακολουθήσει αυτή την πολιτική και στο μέλλον.
4	ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ ΑΔΕΡΦΟΙ ΑΕΒΕ Μεταμόρφωση Αττικής	536.640.153	ΝΑΙ	Η Αδερφοί Βερόπουλοι, ενώ δηλώνει ότι πολιτική της είναι η μη πώληση μεταλλαγμένων, αναφέρει ότι δεν μπορεί να το εγγυηθεί, αλλά βασίζεται στις διαβεβαιώσεις και τα πιστοποιητικά των προμηθευτών της.
5	ΑΤΛΑΝΤΙΚ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΑΕ Άλιμος Αττικής	523.369.821	ΟΧΙ	
6	ΜΑΚΡΟ ΚΑΣ & ΚΑΡΥ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΕ Άγιος Ιωάννης Ρέντης Αττικής	443.366.422	ΟΧΙ	
7	ΜΕΤΡΟ ΑΕ & ΒΕ Μεταμόρφωση Αττικής	422.751.535	ΝΑΙ	Η ΜΕΤΡΟ στην απάντησή της αποφεύγει να αναφέρει την πολιτική της εταιρίας στο θέμα των μεταλλαγμένων, ζητώντας μία πιο αναλυτική συζήτηση στο θέμα προκειμένου να αντιμετωπιστεί πολύπλευρα και σε βάθος.
8	ΜΑΣΟΥΤΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ ΑΕ Θέρμη Θεσσαλονίκης	290.261.216	ΝΑΙ	Η Μασούτης δηλώνει αντίθετη στα μεταλλαγμένα, κάτι που εγγυάται με τον έλεγχο των προμηθευτών της.
9	ΠΕΝΤΕ ΑΕ Αθήνα	283.215.597	ΝΑΙ	Η Πέντε δηλώνει ότι συνεχίζει την προσπάθειά της για την αποφυγή εισροής μεταλλαγμένων στη διατροφική αλυσίδα.
10	ΔΙΑ HELLAS ΑΕ Άλιμος Αττικής	268.963.966	ΟΧΙ	Η ΔΙΑ είναι θυγατρική της Καρφούρ – Μαρινόπουλος. Δεν λάβαμε απάντηση στην επιστολή μας από καμία από τις δύο εταιρίες.
11	ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ ΑΕ Βέροια	196.449.851	ΟΧΙ	
12	ΤΡΟΦΟ ΑΕ Γέρακας Αττικής	184.937.672	ΝΑΙ	Η Τροφό, θυγατρική της Άλφα Βήτα Βασιλόπουλος, καλύπτεται από την απάντηση της μητρικής εταιρίας.
13	ΑΛΦΑ ΔΕΛΤΑ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΑΕ Θέρμη Θεσσαλονίκης	162.444.060	ΝΑΙ	Η Άλφα Δέλτα απορροφήθηκε από τον Απρίλιο του 2005 από την Μασούτης
14	ΙΝ.ΚΑ ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΝ.ΠΕ Χανιά	100.480.142	ΝΑΙ	Η ΙΝ.ΚΑ Χανίων δηλώνει την αντίθεσή της στη χρήση μεταλλαγμένων, ενώ δεσμεύεται για την εφαρμογή της πολιτικής αυτής και στο μέλλον.
15	ΕΝΑ ΑΕ Γέρακας Αττικής	100.462.674	ΝΑΙ	Η Ένα, θυγατρική της Άλφα Βήτα Βασιλόπουλος, καλύπτεται από την απάντηση της μητρικής εταιρίας.
16	ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ ΑΕ Ηράκλειο Κρήτης	95.013.548	ΝΑΙ	Η Χαλκιαδάκης δηλώνει την αντίθεσή της ενάντια στα μεταλλαγμένα, καθώς και την πρόθεσή της να ενημερώνει τους καταναλωτές σχετικά.
17	ΜΠΑΛΗΣ Α. & ΣΙΑ ΑΕ Τρίκαλα	77.405.411	ΝΑΙ	Η Μπάλης δηλώνει την αντίθεσή της στη χρήση μεταλλαγμένων και τη μη χρήση τους στα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας.
18	ΞΥΝΟΣ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ ΑΕ Αθήνα	66,155,763	ΟΧΙ	Η Ξυνός είναι θυγατρική της Καρφούρ – Μαρινόπουλος. Δεν λάβαμε απάντηση στην επιστολή μας από καμία από τις δύο εταιρίες.

19	ΒΑΖΑΑΡ ΑΕ Μοσχάτο Αττικής	62.771.543	ΟΧΙ	
20	ΛΑΡΙΣΑ ΑΒΕΕ Λάρισα	53.722.990	ΟΧΙ	
21	ΕΧΤΡΑ ΠΡΩΤΑ & ΦΘΗΝΑ ΑΕ Μάνδρα Αττικής	48.011.886	ΟΧΙ	
22	ΤΡΟΦΙΜΑ ΗΛΙΑΣ ΔΟΥΚΑΣ ΑΕ Άγιος Δημήτριος Αττικής	44.905.498	ΝΑΙ	Η Τρόφιμα Ηλίας Δούκας επικαλείται τη θέση του ΣΕΣΜΕ (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Σούπερ Μάρκετ Ελλάδος) στο θέμα των μεταλλαγμένων.
23	ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΕ Άλιμος Αττικής	41.268.271	ΟΧΙ	
24	ΓΟΥΝΤΣΙΔΗΣ ΑΕ Δράμα	41.086.325	ΟΧΙ	
25	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΕ Αχαρνές Αττικής	41.022.447	ΟΧΙ	
26	ΑΡΓΩ ΜΑΡΚΕΤ ΑΕΕ Αθήνα	35.861.379	ΝΑΙ	Η Αργώ, θυγατρική της ΠΕΝΤΕ, καλύπτεται από την απάντηση της μητρικής εταιρίας.
27	ΓΑΛΑΞΙΑΣ ΑΕ Κέρκυρα	30.728.571	ΝΑΙ	Η Γαλαξίας δηλώνει την αντίθεσή της στη χρήση μεταλλαγμένων, ενώ θεωρεί ότι η ευθύνη για την πιστοποίηση βαρύνει όλους τους εμπλεκόμενους στην παραγωγή και διάθεση προϊόντων.
28	ΑΝΕΔΗΚ ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΕ Αίγινα	30.429.195	ΟΧΙ	
29	ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕΒΕ Πάτρα	28.254.302	ΝΑΙ	Η Ανδρικόπουλος δηλώνει ότι πρόθεση της εταιρίας είναι να μην εμπορεύεται μεταλλαγμένα τρόφιμα.
-	ΛΙΝΤΑ ΕΛΛΑΣ & ΣΙΑ ΟΕ Θέρμη Θεσσαλονίκης	Η εταιρία Λιντλ δε δημοσιεύει τα οικονομικά της στοιχεία	ΝΑΙ	Η Λιντλ δηλώνει ότι ακολουθεί την πολιτική της μητρικής εταιρίας με έδρα στη Γερμανία (βλέπε σχετική δήλωση στο κεφάλαιο για τις εταιρίες λιανεμπορίου στην Ε.Ε.).

(Κατάταξη βάσει οικονομικών στοιχείων της Statbank για το 2003)

Δηλώσεις

ΑΒ Βασιλόπουλος

Σε επιστολή προς το Ελληνικό Γραφείο της Greenpeace (31 Μαρτίου 2004) η ΑΒ Βασιλόπουλος δηλώνει: «Ο όμιλός μας επιθυμεί και ζητάει από τους προμηθευτές, όπως τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας να μην παράγονται ή περιέχουν συστατικά τα οποία προέρχονται, από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς. (...)

Προϊόντα ζωικής προέλευσης – ιδιωτικής ετικέτας

Στα είδη αυτά το θέμα των *GMO* αφορά δύο ζητήματα, (α) τα συστατικά τα οποία χρησιμοποιούνται στην παραγωγή του τελικού προϊόντος και (β) τις ζωοτροφές τις οποίες χρησιμοποιούν οι κτηνοτρόφοι για τα ζώα από τα οποία λαμβάνονται οι πρώτες ύλες (κρέας, αυγά και γάλα). (...) Όσον αφορά την (β) περίπτωση, αποτελεί συνεχές ζητούμενο της εταιρίας μας καθώς έχει συζητηθεί με τους προμηθευτές μας, οι οποίοι όμως δεν είναι σε θέση να μας προμηθεύσουν πιστοποιητικά σε όλες τις περιπτώσεις.»

Με νέα επιστολή (28 Απριλίου 2005) η εταιρία δηλώνει «Θα θέλαμε να σας διαβεβαιώσουμε ότι η πολιτική της ΑΒ σε τίποτα δεν έχει αλλάξει, το σύστημα πιστοποίησης εξακολουθεί να παραμένει το ίδιο.»

Δ. Μασούτης ΑΕ

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (13 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει: «...την αντίθεσή της και παραμένει κλειστή στα μεταλλαγμένα και προσπαθεί να δεσμεύσει τους προμηθευτές στο μέτρο που είναι εφικτό για την εφαρμογή των εκάστοτε κανονισμών της Ε.Ε. (...) Η πολιτική αυτή σαφώς και θα ακολουθηθεί και στο μέλλον η οποία θα ανασκοπείται ετησίως ανάλογα με τις απαιτήσεις της αγοράς και της νομοθεσίας των τροφίμων.»

IN.KA Χανίων

Σε επιστολή προς τη Greenpeace (11 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει: «...επιθυμούμε την παραγωγή, διαχείριση και πώληση προϊόντων ελεύθερων από μεταλλαγμένους οργανισμούς και πρώτες ύλες, με σκοπό την προστασία της βιοποικιλότητας και τελικά την οριστική δίωξη των μεταλλαγμένων από την τροφική αλυσίδα είτε σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε σε επίπεδο Ελλάδος. (...) Έχουμε δηλώσει προς όλες τις συνεργαζόμενες εταιρίες παραγωγής και διακίνησης τροφίμων την παραπάνω θέση μας με σαφή προειδοποίηση ότι η μη ενημέρωση από την πλευρά της προμηθεύτριας εταιρίας για μεταλλαγμένα προϊόντα θα σημάνει την άμεση διακοπή συνεργασίας, είτε στα πλαίσια του συγκεκριμένου προϊόντος ή προϊόντων, είτε συνολικά. (...) Οι παραπάνω δεσμεύσεις μας και πολιτικές φυσικά και αποτελούν δεσμεύσεις μας και για το μέλλον.»

Χαλκιαδάκης ΑΕ

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (22 Απριλίου 2005) η εταιρία δηλώνει: «... η ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ ΑΕ στρέφεται ενάντια στα μεταλλαγμένα προϊόντα... (...) ... ενώ σε περίπτωση εντοπισμού μεταλλαγμένων προϊόντων στα ράφια των καταστημάτων της, η Χαλκιαδάκης ΑΕ οφείλει να ενημερώσει τον καταναλωτή με την άμεση τοποθέτηση ειδικών σημάνσεων στα ράφια που βρίσκονται τα συγκεκριμένα προϊόντα.»

Μπάλης ΑΕ

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (5 Απριλίου 2005) η εταιρία δηλώνει: «... είναι κατά της χρήσης γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών στην παραγωγή τροφίμων και στις ζωοτροφές. Τόσο όμως η σήμανση όσο και η εγγύηση της σύνθεσης των τροφίμων είναι θέμα των παραγωγών και της πολιτείας... (...) ... η επιχειρήσή μας δεν θα αποδεχθεί να διακινήσει προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας για τα οποία οι παραγωγοί τους δεν θα εγγυώνται τη μη χρήση γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών κατά την παραγωγή.»

Γαλαξίας ΑΕ

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (11 Απριλίου 2005) η εταιρία δηλώνει: «Η εταιρία μας ... όχι μόνο δεν διακινεί αλλά είναι κάθετα ενάντια σε οποιαδήποτε μορφή διακίνησης προϊόντων που περιέχουν μεταλλαγμένους οργανισμούς ή παράγωγά τους. Επειδή τα προϊόντα που διακινούμε είναι άμεσα εξαρτημένα με τις επιλογές της βιομηχανίας ντόπιας ή ξένης και με τους εκάστοτε εισαγωγείς και επειδή είναι ανέφικτη η εγκατάσταση συστήματος πιστοποίησης θα πρέπει ο όλος έλεγχος να αναφέρεται στους παραπάνω και ακολούθως εμείς να αρνούμεθα την οποιαδήποτε σχέση με τα συναφή προϊόντα.»

Δήλωση ΣΕΣΜΕ

Σε επιστολή του προς τη Greenpeace (16 Απριλίου 2004) ο ΣΕΣΜΕ δηλώνει:
 «Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΕΣΜΕ (...) είναι κατά της χρήσης γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών (ΓΜΟ) στην παραγωγή τροφίμων και στις ζωοτροφές.
 Τόσο όμως η σήμανση, όσο και η εγγύηση της σύνθεσης των τροφίμων είναι θέμα των παραγωγών και της Πολιτείας, ενώ οι επιχειρήσεις **λιανικού εμπορίου** δεν έχουν τις προϋποθέσεις και τις θεσμοθετημένες λειτουργίες για να ελέγξουν και να εγγυηθούν τη σύνθεση των προϊόντων.
 Εννοείται ότι με βάση την κατ' αρχήν θέση τους κατά της χρήσης ΓΜΟ, στην παραγωγή τροφίμων οι επιχειρήσεις δεν θα αποδεχθούν να διακινήσουν προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας για τα οποία οι παραγωγοί τους δεν θα εγγυώνται τη μη χρήση ΓΜΟ κατά την παραγωγή.»

ΟΙ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Greenpeace ήρθε σε επαφή με τις 30 μεγαλύτερες εταιρίες παραγωγής τροφίμων και ποτών στην Ελλάδα, ζητώντας να αποστείλουν γραπτά την πολιτική τους στη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών στα προϊόντα τους. Να σημειωθεί ότι η έρευνα δεν περιλαμβάνει τις εταιρίες παραγωγής ζωικών προϊόντων, δεδομένου ότι αυτές παρουσιάζονται στον Οδηγό Καταναλωτών.

Από τις 30 εταιρίες με τις οποίες επικοινωνήσε η Greenpeace:

- 12 απάντησαν στην επιστολή της Greenpeace: Αθηναϊκή Ζυθοποιία, Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, Μύλοι Λούλη, Αφοι Χαϊτογλου, Μύθος Ζυθοποιία, Κατσέλης, Olympic Catering, Cadbury Ελλάς, Γρηγόρης Μικρογεύματα, Amuylum Hellas, Αλλατίνη, Κόρε
- 7 απάντησαν στην επιστολή της Greenpeace ξεχωριστά ως εταιρίες, αλλά εκπροσωπήθηκαν επίσης από την κοινή επιστολή του ΣΕΒΤ (η δήλωση του ΣΕΒΤ αναφέρεται παρακάτω): Coca Cola, Ίον, Παπαδόπουλος, Γενική Τροφίμων, Μινέρβα, Γιώτης, Μέλισσα Κίκιζας
- 7 απάντησαν στην επιστολή της Greenpeace μέσω της κοινής επιστολής του ΣΕΒΤ: Ελαΐς, Chipita, Tasty Foods, Hellenic Catering, Misko, Cardico, Knorr Bestfoods
- 4 δεν απάντησαν στην επιστολή της Greenpeace: Pepsico Ήβη, Σοκολατοποιία Παυλίδου, Τελερέξ, Diem
- 10 εταιρίες δηλώνουν σαφώς ότι προτίθενται να ακολουθήσουν την πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων και στο μέλλον: Αθηναϊκή Ζυθοποιία, Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, Μύλοι Λούλη, Αφοι Χαϊτογλου, Μύθος Ζυθοποιία, Κατσέλης, Amuylum Hellas, Αλλατίνη, Κόρε, Παπαδόπουλος

Από τις 12 εταιρίες που απάντησαν στην επιστολή της Greenpeace:

- Οι 11 δηλώνουν ότι η πολιτική τους είναι η μη χρήση μεταλλαγμένων: Αθηναϊκή Ζυθοποιία, Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, Μύλοι Λούλη, Αφοι Χαϊτογλου, Μύθος Ζυθοποιία, Κατσέλης, Olympic Catering, Γρηγόρης Μικρογεύματα, Amuylum Hellas, Αλλατίνη, Κόρε.
- Η Cadbury Hellas δηλώνει ότι δεν χρησιμοποιεί μεταλλαγμένα στις αγορές, όπου οι καταναλωτές έχουν εκφράσει προτίμηση σε προϊόντα ελεύθερα από μεταλλαγμένα

Από τις 7 εταιρίες που απάντησαν μεμονωμένα αλλά και εκπροσωπήθηκαν από το ΣΕΒΤ:

- Οι 3 αναπαρήγαγαν αυτούσια την επιστολή του ΣΕΒΤ: Μινέρβα, Γενική Τροφίμων, Γιώτης
- Οι 4 δηλώνουν ότι η πολιτική τους είναι η μη χρήση μεταλλαγμένων: Μέλισσα Κίκιζας, Παπαδόπουλος, Ίον και Coca-Cola.

Το σύνολο του κύκλου εργασιών για το 2003 των 26 εταιριών με σαφή πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων συστατικών ανέρχεται σε 2,6 δις ευρώ περίπου.

Πίνακας 4 – Εταιρίες παραγωγής τροφίμων και ποτών στην Ελλάδα

Κατάταξη	Εταιρία	Κύκλος εργασιών (2003)	Απάντηση στην επιστολή της Greenpeace	Δήλωση εταιρίας
1	Coca Cola Ελληνική Εταιρία Εμφιαλώσεως ΑΕ 3Ε	629.046.114	ΝΑΙ + Μέσω ΣΕΒΤ	Η εταιρία δηλώνει ότι δεν χρησιμοποιεί μεταλλαγμένα αλλά υποστηρίζει την υπεύθυνη χρήση της βιοτεχνολογίας, ενώ λαμβάνει υπόψη της την άποψη των καταναλωτών.
2	Αθηναϊκή Ζυθοποιία ΑΕ	367.726.048	ΝΑΙ	Η εταιρία δηλώνει ότι ακολουθεί την πολιτική της μητρικής εταιρίας Heineken Ολλανδίας στο θέμα των μεταλλαγμένων, δηλαδή τη μη χρήση τους στην παραγωγή των προϊόντων, και ότι αυτή η πολιτική δεν είναι υπό αναθεώρηση.
3	Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης ΑΕ	263.147.583	ΝΑΙ	Η πολιτική της εταιρίας είναι η μη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών, ενώ επιπλέον διενεργεί εργαστηριακούς ελέγχους στους σπόρους καλλιέργειας.

4	Ελαίς ΑΕ Ελαιουργικών Επιχειρήσεων	204.540.350	Μέσω ΣΕΒΤ	
5	Pepsico – Ήβη ΑΒΕ	106.189.068	ΟΧΙ	
6	Chipita International ΑΒΕΕ	101.768.477	Μέσω ΣΕΒΤ	
7	ΙΟΝ ΑΕ Βιομηχανίας & Εμπορίου Κακάο & Σοκολάτας	90.953.028	ΝΑΙ + μέσω ΣΕΒΤ	Στην εταιρική δήλωση η ΙΟΝ δηλώνει ότι δεν χρησιμοποιεί και δεν σκοπεύει να χρησιμοποιήσει μεταλλαγμένες πρώτες ύλες στην παραγωγή των προϊόντων της.
8	Tasty Foods ΑΒΓΕ	89.823.244	Μέσω ΣΕΒΤ	
9	Παπαδόπουλος Ε.Ι. ΑΕ	84.898.542	ΝΑΙ + μέσω ΣΕΒΤ	Στην εταιρική δήλωση η Παπαδόπουλος εκφράζει την πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων συστατικών, την οποία προτίθεται να ακολουθήσει και στο μέλλον.
10	Hellenic Catering ΑΕ	75.607.332	Μέσω ΣΕΒΤ	
11	Γενική Τροφίμων (Μπάριμπα Στάθης) ΑΕ	63.781.396	ΝΑΙ + μέσω ΣΕΒΤ	Στη δήλωσή της η Γενική Τροφίμων αναπαράγει την επιστολή του ΣΕΒΤ, δηλώνοντας ότι «έχει επιλέξει τη μη χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών σε όλη την τροφική αλυσίδα».
12	Μινέρβα ΑΕ Ελαιουργικών Επιχειρήσεων	63.725.138	ΝΑΙ + μέσω ΣΕΒΤ	Στη δήλωσή της η Μινέρβα αναπαράγει την επιστολή του ΣΕΒΤ, δηλώνοντας ότι «έχει επιλέξει τη μη χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών σε όλη την τροφική αλυσίδα».
13	Μύλοι Λούλη ΑΕ	61.668.201	ΝΑΙ	Η εταιρία Μύλοι Λούλη δηλώνει ότι θα συνεχίσει την πολιτική μη χρήσης μεταλλαγμένων συστατικών στα προϊόντα της.
14	Misko ΑΕ	56.281.823	Μέσω ΣΕΒΤ	
15	Σοκολατοποιία Παυλίδου ΑΕ	55.346.083	ΟΧΙ	
16	Cardico ΑΕΒΕ	50.217.133	Μέσω ΣΕΒΤ	
17	Χαίτογλου ΑΦΟΙ ΑΒΕΕ	46.310.946	ΝΑΙ	Η Αφοι Χαίτογλου δηλώνει ότι πολιτική της εταιρίας είναι η μη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών σε όλα τα στάδια της παραγωγής, ενώ προτίθεται να ακολουθήσει την ίδια πολιτική και στο μέλλον.
18	Μύθος Ζυθοποιία ΑΕ	45.052.772	ΝΑΙ	Η Μύθος Ζυθοποιία εγγυάται τη μη χρήση μεταλλαγμένων στα προϊόντα της, πολιτική την οποία προτίθεται να ακολουθήσει και στο μέλλον.
19	Κατσέλης Χρ. Υιοί ΑΒΕΕ	44.785.468	ΝΑΙ	Η Κατσέλης δηλώνει ότι η πολιτική της εταιρίας είναι η μη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών, ενώ προτίθεται να ακολουθήσει την ίδια πολιτική και στο μέλλον.

20	Γιώτης ΑΕ	44.447.447	ΝΑΙ + μέσω ΣΕΒΤ	Στη δήλωσή της η Γιώτης αναπαράγει την επιστολή του ΣΕΒΤ, δηλώνοντας ότι «έχει επιλέξει τη μη χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών σε όλη την τροφική αλυσίδα».
21	Olympic Catering ΑΕ	41.658.226	ΝΑΙ	Η εταιρία δηλώνει ότι η πολιτική της είναι η μη χρήση μεταλλαγμένων, κάτι που ελέγχει με πιστοποιητικά των προμηθευτών.
22	Knorr Bestfoods Hellas ΑΒΕΕ	38.739.534	Μέσω ΣΕΒΤ	
23	Cadbury Ελλάς ΑΕ	38.539.610	ΝΑΙ	Η εταιρία δηλώνει ότι ακολουθεί τις προτιμήσεις των καταναλωτών και παράγει προϊόντα ελεύθερα από μεταλλαγμένα ανάλογα με την αγορά όπου διακινούνται.
24	Γρηγόρης Μικρογεύματα – Γεωργάτος ΑΒΕΕ	35.577.514	ΝΑΙ	Η εταιρία εφαρμόζει σύστημα ελέγχου των πρώτων υλών, μέσω πιστοποιητικών καθώς και επιπλέον εργαστηριακών αναλύσεων, ώστε να μπορεί να εγγυηθεί την απουσία μεταλλαγμένων στα προϊόντα της.
25	Τελερέξ ΑΒΕΕ	34.996.384	ΟΧΙ	
26	Amylum Hellas ΑΕ	34.894.456	ΝΑΙ	Η εταιρία αγοράζει μόνο μη μεταλλαγμένους σπόρους και εφαρμόζει σύστημα ιχνηλασιμότητας καθώς και επιπλέον αναλύσεις, ώστε να μπορεί να εγγυηθεί την απουσία μεταλλαγμένων στα προϊόντα της.
27	Αλλατινή ΑΒ & ΕΕ	33.838.856	ΝΑΙ	Η εταιρία δηλώνει τη μη χρήση μεταλλαγμένων στα προϊόντα της, κάτι που εγγυάται μέσω πιστοποιητικών και επιπλέον δειγματοληπτικών ελέγχων.
28	Μέλισσα Κίκιζας ΑΒΕΕ Τροφίμων	33.064.627	ΝΑΙ + μέσω ΣΕΒΤ	Στην εταιρική της δήλωση η Μέλισσα δηλώνει τη μη χρήση μεταλλαγμένων συστατικών στα προϊόντα της.
29	Κόρε ΑΕ	31.760.540	ΝΑΙ	Η εταιρία δηλώνει ότι η πολιτική της είναι η μη χρήση μεταλλαγμένων και ότι προτίθεται να την ακολουθήσει και στο μέλλον.
30	Diem ΑΕ	31.327.809	ΟΧΙ	

(Κατάταξη βάσει οικονομικών στοιχείων της Statbank για το 2003)

Η δήλωση του ΣΕΒΤ

Στην επιστολή του προς τη Greenpeace (15 Απριλίου 2005), ο ΣΕΒΤ, εκπροσωπώντας μερικές από τις μεγαλύτερες ελληνικές εταιρίες τροφίμων, μεταξύ άλλων δηλώνει:

«Η Ελληνική Βιομηχανία έχει επανειλημμένα εκφράσει τη δέσμευσή της να τηρεί απαρέγκλιτα την Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία και να σέβεται την επιθυμία των καταναλωτών της. Σαν πρακτική εφαρμογή των παραπάνω, αλλά και σαν αυτονόητη υποχρέωση, εφαρμόζει ακριβώς

την ισχύουσα νομοθεσία και σχετικά με τις γενετικά τροποποιημένες καλλιέργειες, τόσο αυτές που έχουν εγκριθεί όσο και αυτές που τυχόν θα εγκριθούν στο μέλλον μέσα από τις θεσμοθετημένες διαδικασίες. Έτσι, έχει επιλέξει τη μη χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών σε όλη την τροφική αλυσίδα.»

Δηλώσεις εταιριών

Coca Cola

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (19 Μαΐου 2005), η εταιρία δηλώνει:

«Η Coca Cola Τρία Έψιλον δεν χρησιμοποιεί συστατικά, τα οποία είναι γενετικώς τροποποιημένα ή έχουν προέλθει από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς. Η Coca Cola Τρία Έψιλον υποστηρίζει την υπεύθυνη χρήση της σύγχρονης βιοτεχνολογίας με την προϋπόθεση ότι αξιολογούνται οι κίνδυνοι από τη χρήση τους με βάση τα επιστημονικά δεδομένα, εφαρμόζονται αποτελεσματικοί ρυθμιστικοί έλεγχοι και παρέχεται επαρκής ενημέρωση σχετικά με τη χρήση τους. Η χρήση της εν λόγω τεχνολογίας για τη βελτίωση των επισιτιστικών καλλιιεργειών μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη στο ανθρώπινο είδος, ενώ οι μεμονωμένες εφαρμογές πρέπει να κρίνονται με γνώμονα την αξία τους. Ωστόσο, η εταιρεία αναγνωρίζει, αφενός, ότι η τοποθέτηση της κοινής γνώμης σχετικά με τη χρήση των γενετικά τροποποιημένων συστατικών στα τρόφιμα βρίσκεται υπό διαμόρφωση, και αφετέρου, ότι ο διάλογος και η αποδοχή τους από το κοινό βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια σε χώρες της Ευρώπης και στον υπόλοιπο κόσμο.»

Αθηναϊκή Ζυθοποιία Α.Ε.

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (12 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:

«Η Αθηναϊκή Ζυθοποιία Α.Ε. δεν χρησιμοποιεί γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς ή γενετικά τροποποιημένες πρώτες ύλες και παράγωγα για την παραγωγή όλων των προϊόντων μπίρας. (...) ... επιλέγει τους προμηθευτές της των πρώτων υλών ... έτσι ώστε να υπάρχει εγγύηση για την συμμόρφωση με τις προδιαγραφές και την πολιτική της μη χρήσης μεταλλαγμένων συστατικών.

Η πολιτική που αφορά στους Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς και στα προϊόντα της όπως περιγράφεται στα πιο πάνω, δεν τελεί κάτω από αναθεώρηση.»

Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης Α.Ε.

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (27 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:

«Οι σπόροι ζαχαρότευτλων που χρησιμοποιούνται στην γεωργική πράξη δεν περιλαμβάνουν καμία γενετική τροποποίηση, ούτε περιέχουν αναμειξεις αυτών. Αυτό αποτελεί πάγια τακτική της εταιρείας διατηρώντας την απόλυτη καθαρότητα των προϊόντων (και υποπροϊόντων) της από μεταλλαγμένους οργανισμούς ή παράγωγα.

Το εισαγόμενο γενετικό υλικό, κατά κανόνα, συνοδεύεται από βεβαίωση "GMO free" πιστοποιημένου κέντρου της χώρας προέλευσης.

Ωστόσο, πριν τον πολλαπλασιασμό του υλικού αυτού και την παραγωγή των σπόρων καλλιέργειας γίνεται εργαστηριακός έλεγχος για ανίχνευση ανεπιθύμητων προσμίξεων γενετικώς τροποποιημένων σπόρων. (...)

Σ' ότι αφορά την πολιτική μας αυτή είναι σταθερά προσηλωμένη, για τώρα και για το μέλλον, απέχοντας από κάθε χρήση μεταλλαγμένων συστατικών.»

Ion Α.Ε. Βιομηχανίας & Εμπορίου Κακάο & Σοκολάτας

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (28 Μαρτίου 2005), η εταιρία δηλώνει:

«... η εταιρεία μας συνεχίζει να παράγει τα προϊόντα μας από πρώτες και βοηθητικές ύλες που δεν προέρχονται από ή και δεν περιέχουν γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς.

Η εταιρεία μας εφαρμόζει πλήρως και απαρεγκλίτως την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, σέβεται την επιθυμία των καταναλωτών της και επομένως θα συνεχίσει να παράγει τα προϊόντα της από πρώτες ύλες συμβατικής καλλιέργειας.»

Παπαδόπουλος Ε.Ι. Α.Ε.

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (23 Μαρτίου 2005), η εταιρία δηλώνει:
 «... τη δέσμευση της Εταιρείας μας για τη **ΜΗ χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών ως συστατικά στα προϊόντα μας**, πολιτική την οποία προτιθέμεθα να συνεχίσουμε και στο μέλλον».

Μύλοι Λούλη Α.Ε.

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (25 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:
 «... θα θέλαμε να δηλώσουμε την πρόθεσή μας να συνεχίσουμε την πολιτική μη χρήσεως μεταλλαγμένων συστατικών στα προϊόντα μας.»

Αφοι Χαϊτογλου Α.Β.Ε.Ε.

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (19 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:
 «... η πολιτική της εταιρείας μας σε σχέση με την ύπαρξη γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών σε συστατικά των προϊόντων μας, δεν έχει αλλάξει από την τελευταία επικοινωνία μας, και συνίσταται στη **ΜΗ ΧΡΗΣΗ** τέτοιων συστατικών σε κανένα στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας όλων των τροφίμων που παράγει η εταιρία μας.
 Την ίδια πολιτική προτίθεται να ακολουθήσει η εταιρία μας και στο μέλλον.»

Μύθος Ζυθοποιία Α.Ε.

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (16 Μαΐου 2005), η εταιρία δηλώνει:
 «... μπορεί να εγγυηθεί ότι τα παραγόμενα από αυτήν προϊόντα (μπύρες) δεν περιέχουν γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς ή παράγωγά τους, συμπεριλαμβανομένων όλων των παραγώγων που προέρχονται από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς το DNA των οποίων δεν ανιχνεύεται στο τελικό προϊόν, και δεν προτίθεται να μεταβάλλει την σχετική πολιτική που ακολουθεί στο άμεσο μέλλον.»

Υιοί Χ. Κατσέλη Α.Β.Ε.Ε.

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (22 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:
 «... Η εταιρεία μας δεν χρησιμοποίησε, δεν χρησιμοποιεί και δεν προτίθεται να χρησιμοποιήσει μεταλλαγμένα συστατικά στα προϊόντα της. Την πολιτική αυτή θα συνεχίσουμε να εφαρμόζουμε και στο μέλλον.»

Olympic Catering Α.Ε.

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (27 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:
 «... ως πολιτική της εταιρείας μας είναι να μην χρησιμοποιούμε Α' ύλης ή έτοιμα προϊόντα που προέρχονται από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς. Η μέθοδος που χρησιμοποιούμε βασίζεται στην προσκόμιση δήλωσης του αντιπροσώπου-παραγωγού του υλικού ότι δεν περιέχει μεταλλαγμένο συστατικό.»

Cadbury Ελλάς Α.Ε.

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (15 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:
 «Η πολιτική της εταιρίας μας είναι ότι, όπου οι καταναλωτές εκδηλώνουν προτίμηση για προϊόντα ελεύθερα από μεταλλαγμένα συστατικά, εμείς ανταποκρινόμαστε και τους παρέχουμε προϊόντα ελεύθερα από μεταλλαγμένα. **Αυτή είναι και η περίπτωση της ελληνικής αγοράς.**»

Γρηγόρης Μικρογέματα ΑΒΕΕ

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (19 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:
 «Η εταιρεία μας έχει ήδη στα αρχεία της βεβαιώσεις, από όλους τους προμηθευτές μας, οι οποίες ρητά αναφέρουν ότι κανείς από τους προμηθευτές μας δεν εφοδιάζει την ΓΡΗΓΟΡΗΣ με τελικά προϊόντα τα οποία περιέχουν σε οποιαδήποτε αναλογία συστατικά που προέρχονται

από μεταλλαγμένους οργανισμούς ή ότι για την παρασκευή των συστατικών τους δεν έχει χρησιμοποιηθεί κανένας μεταλλαγμένος οργανισμός.

Σε συνέχεια των ανωτέρω βεβαιώσεων, έχουμε ζητήσει από τους προμηθευτές μας εργαστηριακές αναλύσεις από πιστοποιημένα εργαστήρια, οι οποίες να επικυρώνουν τις έγγραφες αυτές βεβαιώσεις. (...)

Μετά την συγκέντρωση όλων των ανωτέρω στοιχείων, η εταιρεία μας προτίθεται να διεξάγει επιβεβαιωτικές εργαστηριακές αναλύσεις, σε πιστοποιημένα εργαστήρια, των προϊόντων ή α' υλών που παραλαμβάνει.»

Amylum AB & EE

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (22 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:

«... Αγοράζουμε μόνο non-GM σπόρους.

Έχουμε Διαδικασίες που δημιουργούν ένα σύστημα για την ιχνηλασιμότητα του non-GM καλαμποκιού.

Κάνουμε δειγματοληψίες και PCR αναλύσεις για επιβεβαίωση του χαρακτήρα του καλαμποκιού.»

Αλλατίνη Α.Ε.

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (14 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:

«Ο Όμιλος Αλλατίνη δεν χρησιμοποιεί, ούτε προτίθεται να χρησιμοποιήσει πρώτες ύλες γενετικά τροποποιημένων οργανισμών (gmo) για την παραγωγή και τυποποίηση των προϊόντων του Ομίλου. (...) Για όλες τις πρώτες ύλες διασφαλίζουμε την απουσία γενετικά τροποποιημένων οργανισμών (gmo free) με τα επίσημα πιστοποιητικά των προμηθευτών μας. Επιπροσθέτως ο Όμιλος Αλλατίνη διεξάγει συστηματικό δειγματοληπτικό έλεγχο ανίχνευσης γενετικά τροποποιημένων οργανισμών των τελικών προϊόντων...»

Κόρε ΑΕ

Σε επιστολή της προς τη Greenpeace (13 Απριλίου 2005), η εταιρία δηλώνει:

«... Επειδή σαν παραγωγοί, παράγουμε μεταξύ των άλλων και σογιέλαιο σε διάφορες συσκευασίες, σας ενημερώνω ότι το σογιέλαιο το οποίο χρησιμοποιούμε προέρχεται αποκλειστικά και μόνον από μη γενετικά τροποποιημένο σπόρο, συνοδευόμενο κάθε φορά από το απαραίτητο πιστοποιητικό από τους προμηθευτές μας.

Μέχρι σήμερα δεν έχει παρουσιασθεί ανάγκη, παρόλη τη σημαντική διαφορά τιμής μεταξύ του γενετικά τροποποιημένου και του μη γενετικά τροποποιημένου, να χρησιμοποιούμε το πρώτο.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι και στο μέλλον η πολιτική μας θα είναι η χρησιμοποίηση, στα προϊόντα που παρασκευάζουμε, μη γενετικά τροποποιημένων υλών.»

ΟΙ ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΕΝΕΣ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Όπως στην Ε.Ε. έτσι και στην Ελλάδα το μεγαλύτερο ποσοστό εισαγωγών μεταλλαγμένων προορίζεται για τις ζωοτροφές και όχι για άμεση ανθρώπινη κατανάλωση.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, από τις 18 Απριλίου 2004, οπότε και εφαρμόστηκε η νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία, μέχρι το τέλος του έτους εισήχθησαν στην Ελλάδα οι ακόλουθες ποσότητες μεταλλαγμένων πρώτων υλών για ζωοτροφές:

- 242.366 τόνοι σογιάλευρο
- 44.350 τόνοι σογιόσπορος
- 20.565 τόνοι αραβόσιτος

Οι χώρες προέλευσης των παραπάνω ποσοτήτων είναι κυρίως η Αργεντινή και σε μικρότερο ποσοστό η Παραγουάη.

Το Υπουργείο, στο έγγραφο με το οποίο δημοσιοποιεί τα παραπάνω στοιχεία, τονίζει ότι: «Στις ανωτέρω εισαγωγές έχουν πραγματοποιηθεί έλεγχοι συνοδευτικών εγγράφων – πιστοποιητικών, ενώ παράλληλα έχουν ληφθεί δείγματα από τους αντίστοιχους επόπτες κυκλοφορίας ζωοτροφών των Νομαρχιών, και τα οποία στη συνέχεια εξετάστηκαν εργαστηριακά για την παρουσία ή μη Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΤΟ) προς επαλήθευση των συνοδευτικών εγγράφων.»

Σύμφωνα με το Υπουργείο, έλεγχοι πραγματοποιούνται και σε φορτία εισαγωγών που δεν δηλώνονται ως μεταλλαγμένα. Παράλληλα το Υπουργείο ελέγχει την τήρηση της νομοθεσίας, ενώ έχει ήδη ενημερώσει τους κατά τόπους φορείς για τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται κατά την εισαγωγή μεταλλαγμένων.

Τα στοιχεία που δημοσιεύει το Υπουργείο συμφωνούν με τους υπολογισμούς της Greeppeace ως προς τις ποσότητες μεταλλαγμένων που εισάγονται και προορίζονται για την παρασκευή ζωοτροφών. Η Greeppeace βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τις εταιρίες εισαγωγής και παραγωγής ζωοτροφών και ζωικών προϊόντων, ενημερώνοντας τους καταναλωτές για το πού χρησιμοποιούνται τα μεταλλαγμένα. Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας αποτυπώνονται στον Οδηγό Καταναλωτών.

GREENPEACE

Κλεισόβης 9, 10677, Αθήνα
Τηλ 210 3840774-5, Φαξ 210 3804008
e-mail: gpgreece@diala.greenpeace.org
www.greenpeace.gr
